EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 17.6.2019
COM(2019) 271 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe

1. januar 2018–31. december 2018

UVOD

V deveti izdaji poročila o trgovinskih ovirah in ovirah za naložbe so analizirane nove ovire, s katerimi so se podjetja EU spopadala v letu 2018, in tiste, ki so bile v navedenem letu za naša podjetja odpravljene po zaslugi partnerstva EU za dostop na trg, ki združuje Komisijo, države članice in evropska podjetja[1]. To partnerstvo temelji na zainteresiranih straneh in se zanje tudi uresničuje. V njem se ugotavljajo ovire, s katerimi se podjetja EU spopadajo v tretjih državah, ter določa se skupna strategija za njihovo odpravo, ki se tudi spremlja.

Da bi se Komisija odzvala na naraščajoč protekcionizem, je poleg večje osredotočenosti na izvajanje trgovinskih sporazumov kot glavno prednostno nalogo postavila izvrševanje. To sledi rdeči niti našega sporočila z naslovom „Trgovina za vse“[2], v katerem je bil trden pristop k tradicionalnemu odpravljanju ovir združen z močnejšimi prizadevanji za izvajanje pomembnih zavez iz širokega nabora naših prostotrgovinskih sporazumov[3].

V zvezi s tradicionalnim elementom dostopa na trg smo delovali v treh smereh. Najprej smo okrepili usklajevanje med institucijami EU in zainteresiranimi stranmi (v Bruslju, državah članicah in naši široki mreži diplomatskih misij). Drugič, Komisija je izboljšala svoja prizadevanja na področju komuniciranja, da bi zlasti malim in srednjim podjetjem pojasnila, kako lahko prijavijo morebitne nove ovire, s katerimi se morda spopadajo zunaj EU, ter kako lahko Komisija in države članice pripravijo in izvajajo prilagojeno strategijo za njihovo odpravo. Temu je koristila pobuda z naslovom Market Access Days, v okviru katere v naših državah članicah potekajo sestanki, prilagojeni potrebam lokalnih podjetij – taki dogodki so že potekali na Danskem, v Španiji, na Nizozemskem, v Litvi, na Portugalskem in v Franciji. Tretjič, začeli smo s pametnejšim prednostnim razvrščanjem ovir, kar nam omogoča, da svoje vire učinkoviteje usmerimo za dosego rezultatov.

Trenutno poročilo v zvezi s tem ponuja nove izboljšave, da bi se ugotovile in podrobneje opisale ovire, ki najizraziteje vplivajo na podjetja EU. Medtem ko so bila prejšnja poročila običajno osredotočena na partnerje z največjim številom novih in odpravljenih ovir, je v letošnjem poročilu poudarek tudi na ovirah, ki so najbolj oteževale izvoz EU, kar prinaša nova spoznanja o njihovem relativnem pomenu.

---

[1] Partnerstvo za dostop na trg je bilo ustanovljeno leta 2007 za poglobitev sodelovanja med Komisijo, državami članicami ter podjetji EU v Bruslju in na lokalni ravni. Temelji na mesečnih srečanjih svetovalnega odbora za dostop na trg in sektorskih delovnih skupin za dostop na trg v Bruslju ter rednih srečanjih skupin za dostop na trg ali srečanjih svetovalcev za trgovino v tretjih državah.

[2] http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2015/october/tradoc_153846.pdf.

[3] http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=1933.

Prvi oddelek poročila vsebuje kvantitativno in kvalitativno analizo glede na državo, vrsto ovire in sektor od skupno 425 aktivnih[4] trgovinskih ovir in ovir za naložbe ter 45 novih ovir, zabeleženih v letu 2018, kot so bile sporočene Komisiji in evidentirane v podatkovni zbirki EU o dostopu na trg[5].

Drugi oddelek vsebuje podrobnejšo analizo novih ovir, sporočenih v letu 2018 (od 1. januarja do 31. decembra 2018), z opisom konkretnih trendov v različnih državah ter z oceno trgovinskih tokov, na katere bi lahko vplivale ovire.

Tretji oddelek opredeljuje orodja, ki se uporabljajo v okviru naše strategije dostopa na trg za obravnavo teh ovir, in pregled 35 ovir, ki so bile v letu 2018 uspešno odpravljene. Hkrati so v njem podrobneje analizirane nekatere odpravljene ovire, ki so imele največji vpliv. Nazadnje na podlagi ekonomskega modeliranja podrobneje opredeljuje gospodarske koristi, ki so bile od začetka mandata te Komisije ustvarjene z našim partnerstvom za dostop na trg.

[4] „Aktivne“ ovire so ovire, ki se aktivno spremljajo v okviru partnerstva za dostop na trg (za razliko od odpravljenih ovir, ki po odpravi niso več aktivne).

[5] Podatkovna zbirka o dostopu na trg (http://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm) podjetjem, ki izvažajo iz EU, zagotavlja informacije o uvoznih pogojih na trgih tretjih držav. To zajema informacije o trgovinskih ovirah, pa tudi o tarifah in pravilih o poreklu, postopkih in formalnostih glede uvoza v tretje države, sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih, statističnih podatkih in posebnih storitvah izvoza, ki so na voljo malim in srednjim podjetjem. Nasprotno pa služba za pomoč uporabnikom EU v zvezi z izvozom (http://exporthelp.europa.eu/thdapp/index.htm) zagotavlja tudi informacije o pogojih uvoza od trgovinskih partnerjev v EU (vključno s tarifami in zahtevami, ki se uporabljajo, preferencialnimi režimi ter kvotami in statističnimi podatki).

I. PREGLED TRGOVINSKIH OVIR IN OVIR ZA NALOŽBE

Naš pristop, ki temelji na zainteresiranih straneh, pomeni, da je poročilo osredotočeno izključno na tiste ovire, na katere so opozorila podjetja. V tem poglavju so analizirane take trgovinske ovire, s katerimi se podjetja EU spopadajo v tretjih državah, ter povezani trendi in ukrepi za njihovo odpravo v okviru našega partnerstva za dostop na trg. Čeprav podatkovna zbirka in to poročilo ne prejudicirata (ne)zakonitosti evidentiranih ukrepov, so bile vse te ovire opredeljene kot problematične za podjetja EU in prednostno razvrščene za nadaljnje ukrepanje v okviru našega dela v zvezi z dostopom na trg, saj bi lahko bile diskriminatorne, nesorazmerne ali bi lahko kako drugače omejevale trgovino. Vse so vključene v našo podatkovno zbirko o dostopu na trg.

A. SKUPNO ŠTEVILO TRGOVINSKIH OVIR IN OVIR ZA NALOŽBE

Ob koncu leta 2018 je bilo v podatkovni zbirki EU o dostopu na trg[6] evidentiranih 425 aktivnih trgovinskih ovir in ovir za naložbe v 59 tretjih državah[7]. Ta doslej največja številka potrjuje stalno naraščanje protekcionizma, ki vpliva na zainteresirane strani iz EU. Hkrati pa kaže, da je naše partnerstvo za dostop na trg vse uspešnejše kot forum, na katerega se naše zainteresirane strani vse pogosteje obračajo, da bi ugotovile in odpravile trgovinske ovire. Podatkovna zbirka omogoča razlikovanje med zabeleženimi trgovinskimi ovirami glede na tretjo državo, vrsto ukrepa in sektor. To poročilo sledi tej razčlenitvi.

1. Ovire glede na tretjo državo

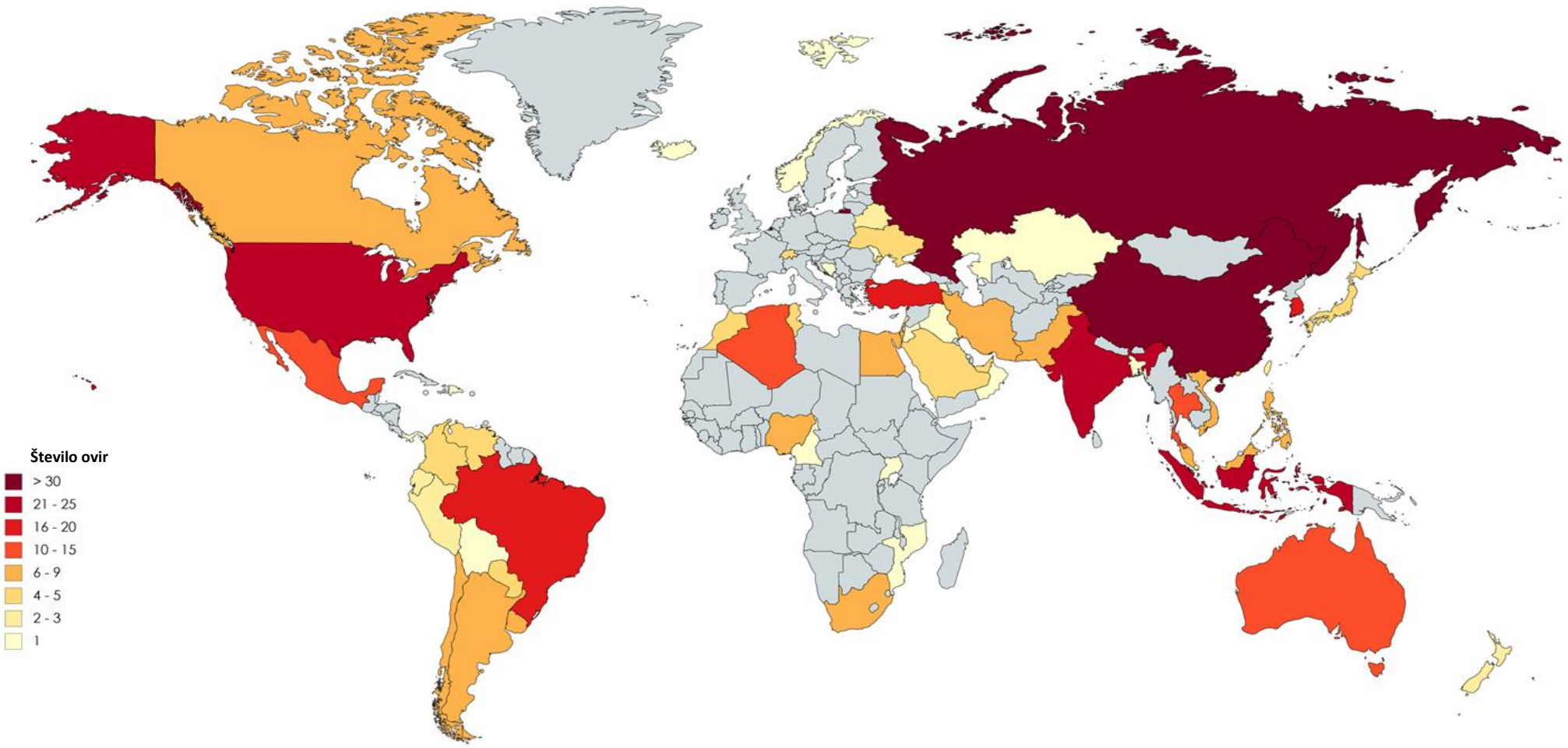
V primerjavi z letom 2017 je prvih deset držav z največjim številom ovir ostalo istih, nekoliko spremenjen je le vrstni red. Kitajska je prvič postala država z največjim številom zabeleženih ovir, saj 37 ovir ovira izvozne in naložbene priložnosti za EU. Takoj na drugem mestu je Rusija s trenutno 34 veljavnimi ovirami, sledijo pa ji Indija (25), Indonezija (25) in Združene države s 23 ovirami.

---

[6] Če lanskim ukrepom (396 aktivnih ovir) prištejemo številki za leto 2018 (45 novih in 35 odpravljenih ovir), dobimo 406 ovir. Razlika je v dejstvu, da je Komisija od leta 2018 začela evidentirati aktivne ovire bolj razčlenjeno, kot je bilo že napovedano v opombi 9 lanskega poročila, s čimer se je število ovir nominalno povečalo, osnovni trendi pa se niso spremenili. Ločeno evidentiranje različnih vidikov ovir omogoča učinkovitejše spremljanje vsake ovire, hkrati pa omogoča bolj prilagojeno oblikovanje strategij za odpravo.

[7] Alžirija, Argentina, Armenija, Avstralija, Bangladeš, Belorusija, Bolivija, Bosna in Hercegovina, Brazilija, Kamerun, Kanada, Čile, Kitajska, Kolumbija, Dominikanska republika, Ekvador, Egipt, Hongkong, Islandija, Indija, Indonezija, Iran, Irak, Izrael, Japonska, Jordanija, Kazahstan, Libanon, Malezija, Mehika, Moldavija, Maroko, Mozambik, Nova Zelandija, Nigerija, Norveška, Oman, Pakistan, Paragvaj, Peru, Filipini, Ruska federacija, Saudova Arabija, Singapur, Južna Afrika, Južna Koreja, Švica, Tajvan, Tajska, Tunizija, Turčija, Uganda, Ukrajina, Združeni arabski emirati, Združene države Amerike, Urugvaj, Venezuela, Vietnam in Panama.

Druge tretje države, pri katerih je evidentiranih deset ali več trgovinskih ovir, so Turčija (20), Brazilija (18), Južna Koreja (17), Avstralija (15), Tajska (12), Mehika (11) in Alžirija (10). Slika 1 predstavlja podrobno razčlenitev ovir po svetu.

Število ovir
> 30
21 - 25
16 - 20
10 - 15
6 - 9
4 - 5
2 - 3
1

Slika 1[8]: Geografska razčlenitev trgovinskih ovir in ovir za naložbe v podatkovni zbirki o dostopu na trg

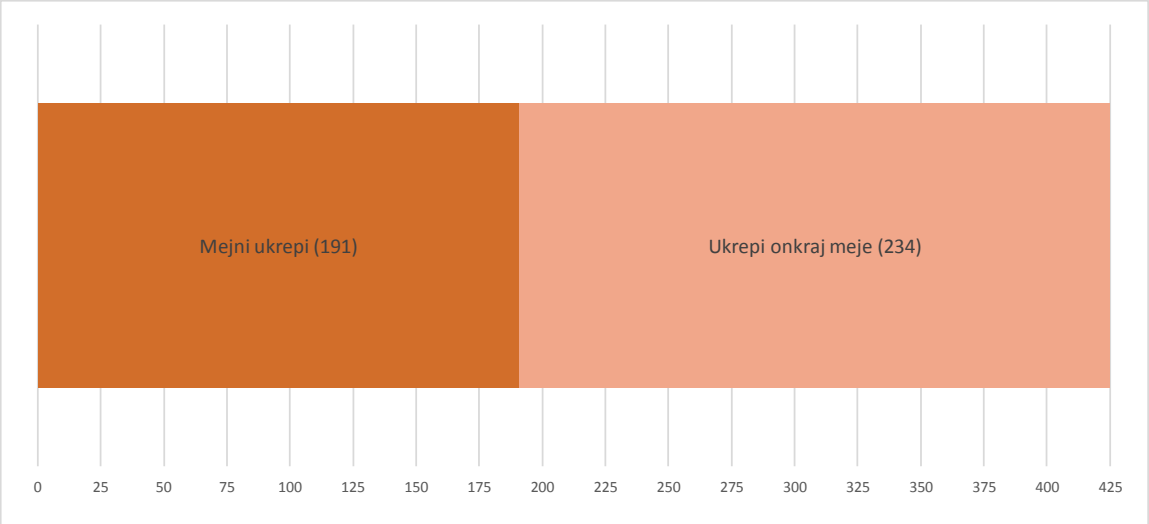
[8] Ustvarjeno z mapchart.net ©.

2. Ovire glede na vrsto ukrepa

Iz slike 2 je razvidno, da so glede na razvoj, ki je bil opažen že lani, ukrepi onkraj meje (234) številčnejši od tradicionalnih mejnih ukrepov (191).

Ukrepi onkraj meje so omejitve v zvezi s storitvami, naložbami, javnim naročanjem, pravicami intelektualne lastnine ali neupravičenimi tehničnimi ovirami v zvezi z blagovno menjavo. Največ teh ukrepov je evidentiranih na Kitajskem (25), v Rusiji (18) in Braziliji (15).

Mejni ukrepi so omejitve, ki neposredno vplivajo na uvoz in izvoz, običajno prek zviševanja tarif, količinskih omejitev, nekaterih sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov, uvoznih dovoljenj ali neposredne prepovedi trgovanja. Največ takih ukrepov je bilo zabeleženih za Rusijo (16), sledijo pa ji Indonezija (13) in Združene države (13).

Slika 2: Razčlenitev trgovinskih ovir in ovir za naložbe v podatkovni zbirki o dostopu na trg glede na vrsto (število ukrepov)

B. NOVE TRGOVINSKE OVIRE IN OVIRE ZA NALOŽBE, SPOROČENE V LETU 2018

V letu 2018 je bilo zabeleženih skupno 45 novih ovir v 23 tretjih državah[9], kar je približno za tretjino manj od 67 novih ovir, sporočenih v letu 2017. Vendar kot je podrobneje opisano v nadaljevanju, je ocenjeni gospodarski vpliv ovir, sporočenih v letu 2018, znatno večji od tistega v predhodnem letu. Izvozniki EU so se spopadali z vse bolj kompleksnimi in sistemskimi ovirami na

[9] Alžirija, Avstralija, Brazilija, Kitajska, Egipt, Indija, Indonezija, Iran, Irak, Japonska, Pakistan, Peru, Filipini, Ruska federacija, Saudova Arabija, Južna Afrika, Tajska, Tunizija, Turčija, Ukrajina, Združeni arabski emirati, Združene države Amerike in Vietnam.

pomembnih trgih, kar znova potrjuje trend naraščajočega protekcionizma, ki je bil poudarjen v prejšnjih dveh poročilih.

Trgovinski tokovi, na katere so vplivale nove ovire v letu 2018, predstavljajo izvoz EU-28 v vrednosti do 51,4 milijarde EUR, ta številka pa se je v primerjavi z letom 2017 več kot podvojila (23,1 milijarde EUR). Ker ta številka ne vključuje ovir za storitve ali ovir, pri katerih ni mogoče enostavno ugotoviti seznama izdelkov, so trgovinski tokovi, na katere bi lahko vplivale ovire, verjetno nekoliko podcenjeni[10].

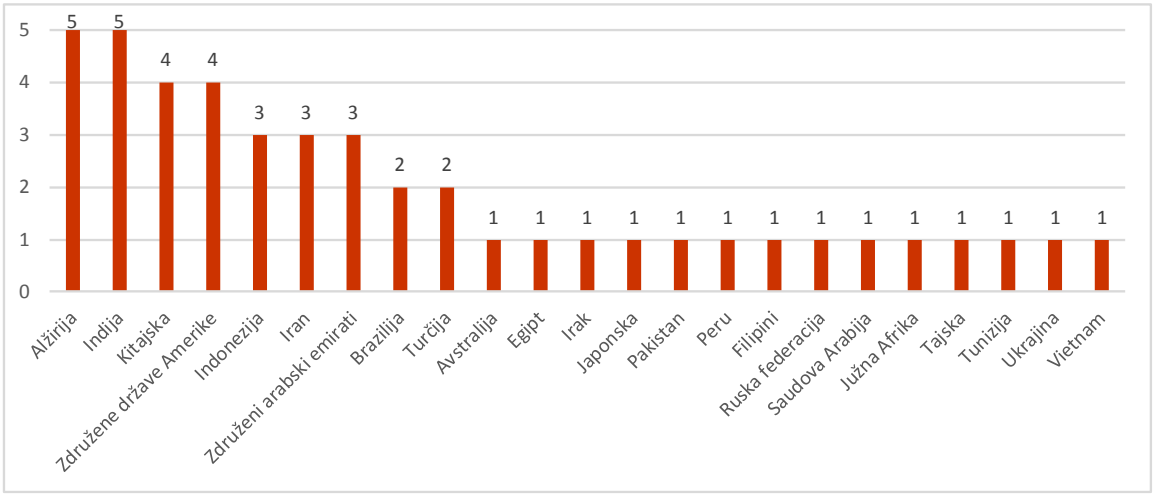
1. Nove ovire, sporočene v letu 2018, glede na tretjo državo

Preglednica I in slika 3 zagotavljata pregled geografske razčlenitve novih ovir, evidentiranih v letu 2018. Kot je razvidno, je bilo največje število novih ovir sporočeno v naših odnosih na področju trgovine in naložb z Alžirijo in Indijo, ki sta obe evidentirali pet novih ovir. Sledijo Kitajska in Združene države, ki so vsaka evidentirale po štiri nove ovire. Tri ovire so bile sporočene v Indoneziji, Iranu oziroma Združenih arabskih emiratih. Brazilija in Turčija sta hkrati uvedli dve novi oviri, preostalih štirinajst ovir pa je bilo zabeleženih pri drugih tretjih državah. Če pogledamo težnje po regijah, opazimo, da je bila velika večina novih ovir v letu 2018 uvedenih v Aziji (17) ter v regiji Južnega Sredozemlja in Bližnjega vzhoda (17).

Ob primerjavi teh številk z rezultati za leto 2017 nadaljnja prisotnost Kitajske (deset novih ovir v zadnjem letu) in Indije (tri nove ovire v zadnjem letu) kaže na negativen trend. Prav tako je treba omeniti, da je bila Alžirija obravnavana tudi v lanskem poročilu v okviru širjenja negativnih vplivov v regiji Južnega Sredozemlja; pet novih ovir v letu 2018 očitno potrjuje to težnjo.

[10] Kar zadeva količinsko opredelitev trgovine, na katero bi lahko vplivale ovire (na podlagi dvostranskih podatkov o izvozu EU za zadevne tarifne oznake harmoniziranega sistema, s katerimi je količinsko opredeljena trgovina, ki poteka kljub oviram), je analiza netarifnih ovir in njihovega vpliva še naprej zelo težka. Glavni razlog je v tem, da so za netarifne ovire značilne različne stopnje omejitev. V nasprotju z neposrednimi prepovedmi večina ukrepov, ki omejujejo trgovino, trgovine ne odpravlja povsem, temveč jo zmanjšuje. Poleg tega se lahko omejitve glede istih izdelkov ali storitev prekrivajo. Zato ni nujno, da dodatne ovire pomenijo tudi dodaten vpliv, prav tako odprava ene ovire še ne pomeni samodejnega izboljšanja dostopa na trg.

Preglednica I: Geografska razčlenitev novih ovir, sporočenih v letu 2018

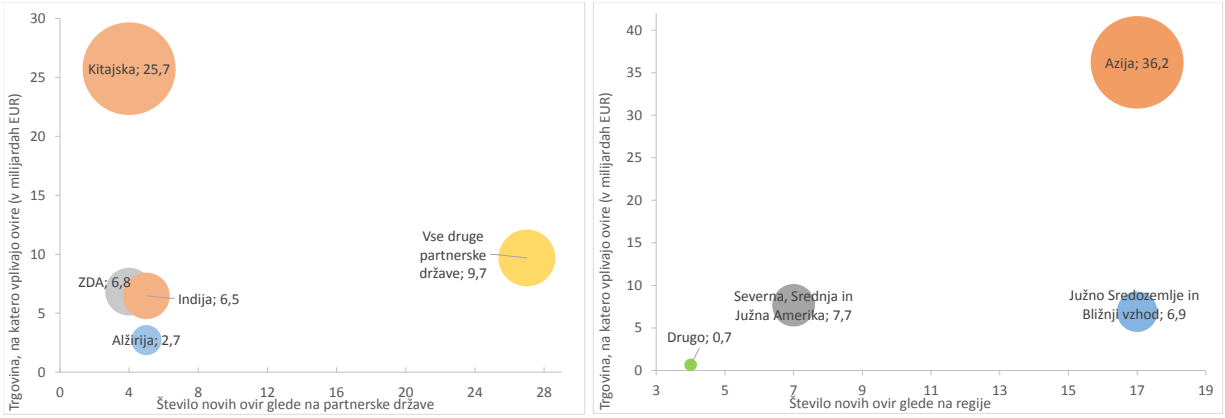

Slika 3: Geografska razčlenitev novih ovir, sporočenih v letu 2018, glede na regijo

Kot je navedeno zgoraj, je v tem poročilu namenjen večji poudarek gospodarski teži novih ovir. Slika 4 prikazuje ocenjene trgovinske tokove, na katere so vplivale ovire, v primerjavi s številom ovir, zabeleženih v letu 2018 za posamezne partnerje in regije. Kaže, da imajo nove ovire, zabeležene na Kitajskem (4), znatno večji vpliv na trgovinske tokove, na katere so vplivale ovire (25,7 milijarde EUR), v primerjavi z ovirami, zabeleženimi v drugih tretjih državah. Omeniti je treba, da je ta znaten obseg trgovine, na katero bi lahko vplivale ovire, zlasti posledica ene nove ovire v sektorju IKT, ki bi lahko pomembno gospodarsko vplivala na izvoz gospodarskih subjektov EU na Kitajsko in je podrobneje opisana v poglavju II.

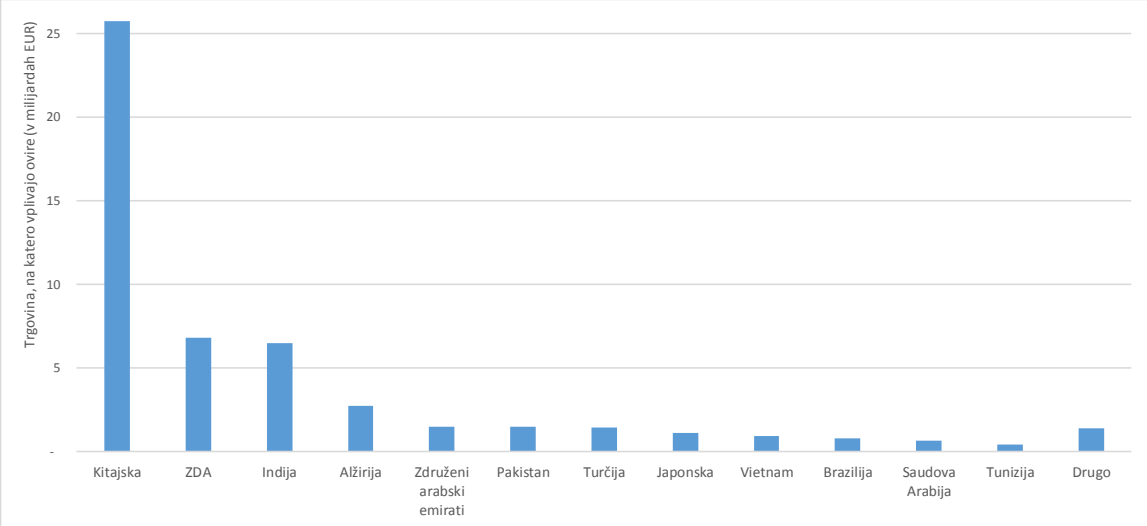
Slika 4 prav tako kaže, da se najviše uvrščajo Kitajska, Združene države, Indija in Alžirija, čeprav v različnem vrstnem redu, tako glede števila novih ovir, zabeleženih v letu 2018, kot tudi glede obsega trgovinskih tokov EU-28, na katere so vplivale te nove ovire. Ti štirje partnerji predstavljajo 81 % (41,8 milijarde EUR) celotne trgovine EU-28 v letu 2018, na katero so vplivale ovire, in 40 % novih sporočenih ovir (18).

Slika 4: Število sporočenih novih ovir in trgovina, na katero so vplivale ovire, za EU-28 (v milijardah EUR), izbrane partnerske države in regije

V preglednici II so prikazani trgovinski tokovi, na katere so vplivale ovire, za vseh 23 partnerskih držav, ki so leta 2018 uvedle nove trgovinske ovire. Vendar ocena gospodarskega vpliva novih ovir za dostop na trg včasih morda ne izraža v celoti resničnega učinka ovir. Tako je lahko na primer pri ovirah za storitve ali ovirah horizontalne narave, ki jih je težko količinsko opredeliti, ali kadar gre za prekrivajoče se omejitve, ki zajemajo iste proizvode.

Preglednica II: Trgovinski tokovi EU-28, na katere so vplivale nove ovire, sporočene v letu 2018, glede na partnerske države (v milijardah EUR)

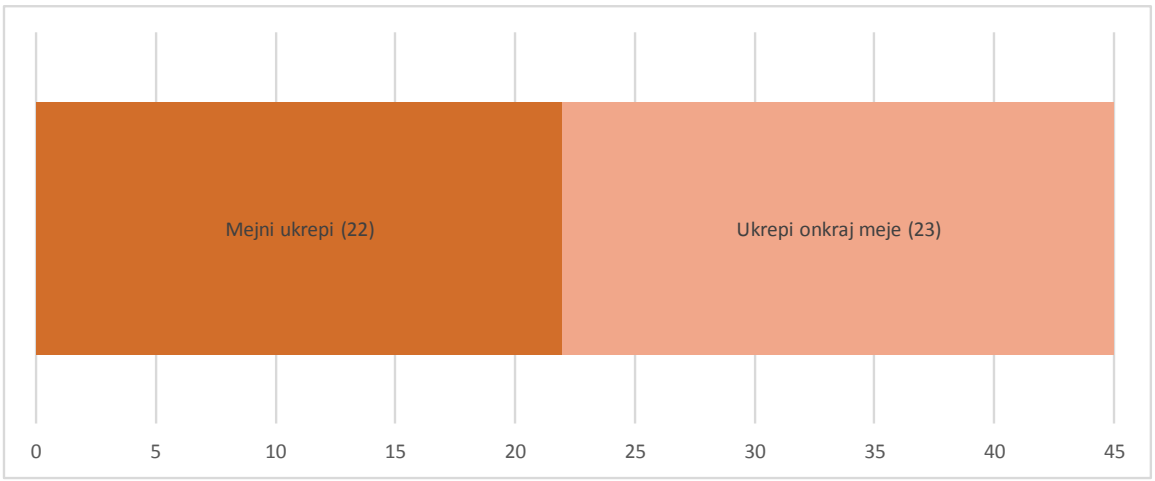

2. Nove ovire, sporočene v letu 2018, glede na vrsto ukrepa

Razčlenitev novih ovir glede na vrsto ukrepa kaže podoben razpon novih ukrepov onkraj meje (23) in mejnih ukrepov (22), kar potrjuje, da se tretje države še naprej zatekajo k obema vrstama omejitev.

Večina ukrepov onkraj meje se nanaša na zahteve za označevanje, davčne ukrepe in nove regulativne zahteve, ki jih je uvedlo več tretjih držav. Večina mejnih ukrepov so sanitarne in fitosanitarne omejitve[11] ter ukrepi glede na zvišane carinske dajatve, tarife in kvote. Letos sta bili dve novi oviri sporočeni tudi na področju storitev.

[11] Za sanitarne in fitosanitarne ukrepe so bile vzpostavljene nove ovire, pri čemer so tretje države prepovedale izvoz s celotnega ozemlja nekaterih držav članic EU, namesto da bi omejitve omejile na področja, prizadeta zaradi bolezni živali. Politika EU do regionalizacije tako ni bila priznana. EU si je prizadevala odpraviti te ovire in še naprej obravnavati podobne ovire, ki so bile vzpostavljene pred letom 2018.

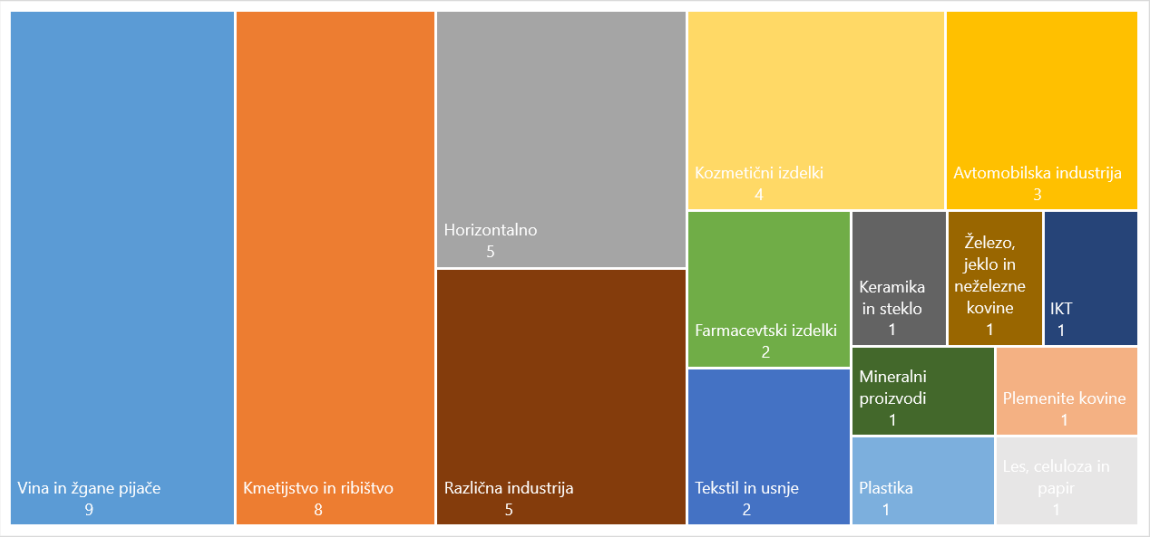
Slika 5: Razčlenitev novih trgovinskih ovir in ovir za naložbe, sporočenih v letu 2018, glede na vrsto (število ukrepov)

3. Nove ovire, sporočene v letu 2018, glede na sektor

Nove ovire, sporočene v letu 2018, so vplivale na trgovino EU v 13 posameznih sektorjih gospodarske dejavnosti, pa tudi v obliki horizontalnih ali medsektorskih ovir, ki vplivajo na več področij.

Največje število novih ovir je bilo sporočeno v sektorjih *vin in žganih pijač* (9) ter *kmetijstva in ribištva* (8). Zabeleženih je bilo tudi skupno deset ovir, ki so bile bodisi popolnoma *horizontalne* (5)[12] bodisi medsektorske omejitve, ki vplivajo na *različne industrije* (5). Sektorja *kozmetičnih izdelkov* in *avtomobilske industrije* sta se srečala s pojavom štirih oziroma treh novih ovir, medtem ko sta se v industrijah *farmacevtskih izdelkov* ter *tekstila in usnja* v letu 2018 pojavili po dve novi oviri. Nazadnje je na več drugih sektorjev vplivala po ena novo uvedena trgovinska ovira: *IKT; keramika in steklo; železo, jeklo in neželezne kovine; mineralni proizvodi; papir, les in celuloza; plastika in plemenite kovine*.

[12] Vključno z dvema horizontalnima ovirama v zvezi s trgovino s storitvami.

Slika 6: Sektorska razčlenitev trgovinskih ovir in ovir za naložbe, sporočenih v letu 2018 (število ovir)

Čeprav je število ugotovljenih ukrepov pomemben kazalnik, analiza trgovine, na katero vplivajo ovire, jasneje kaže dejansko težo posamezne ovire. Kot kaže slika 7, so industrijski sektorji predstavljali približno 97 % trgovine, na katero so vplivale ovire, pri čemer ovire v samo treh sektorjih (*IKT; železo, jeklo in neželezne kovine; plemenite kovine*) predstavljajo 72 % vsega izvoza EU-28, na katerega so vplivale nove sporočene ovire[13].

[13] „Drugo“ vključuje naslednje sektorje gospodarske dejavnosti: keramika in steklo; mineralni proizvodi; plastika; les, celuloza in papir.

Slika 7: Trgovinski tokovi EU-28, na katere so vplivale ovire, sporočene v letu 2018, glede na sektor (odstotek trgovinskih tokov, na katere so vplivale ovire)

II. GLAVNE NOVE TRGOVINSKE OVIRE IN OVIRE ZA NALOŽBE, SPOROČENE V LETU 2018

V tem poglavju je podana analiza novih ovir, sporočenih pri trgovinskih partnerjih, za katere so bile v letu 2018 zabeležene štiri ovire ali več in ki predstavljajo levji delež trgovinskih tokov EU, na katere bi lahko vplivale ovire (81 %), in sicer Kitajska, Združene države Amerike, Indija in Alžirija.

A. KVALITATIVNA ANALIZA NOVIH OVIR

1. Kitajska

Trgovinski odnos med EU in Kitajsko je eden od najbolj zapletenih. Medtem ko Kitajska ostaja pomemben trg za podjetja EU, že leta na naš dvostranski trgovinski odnos znatno vpliva cela vrsta izkrivljanj trgovine in ovir za dostop na trg, ki zajemajo različna sistemska vprašanja, kot so množične subvencije, obveznosti glede prenosa tehnologije, presežna zmogljivost v tradicionalnih sektorjih, kot sta jeklo in aluminij, vse bolj pa tudi na visokotehnoloških področjih (Made in China 2025), ter neupravičeni predpisi glede kibernetske varnosti in šifriranja.

V tem okviru je Kitajska uvedla štiri nove ovire v letu 2018, kar potrjuje lani opažen trend, ko je bilo sporočenih rekordnih deset novih ovir – zaradi teh gibanj je med vsemi partnerji EU prav Kitajska tista, ki s skupno 37 ovirami najbolj omejuje trgovino. Skupaj bi lahko te štiri nove ovire vplivale na izvoz EU v vrednosti do 25,7 milijarde EUR

V tem okviru je Kitajska v letu 2018 uvedla štiri nove ovire, kar potrjuje lani opažen trend, ko je bilo sporočenih rekordnih deset novih ovir – zaradi teh gibanj je med vsemi partnerji EU prav Kitajska tista, ki s skupno 37 ovirami najbolj omejuje trgovino. Skupaj bi lahko te štiri nove ovire vplivale na izvoz EU v vrednosti do 24,6 milijarde EUR. [25,7 milijarde EUR]

Kot je bilo že poudarjeno v lanskem poročilu, je Kitajska uvajala različne ukrepe za omejevanje trgovine na področju visokotehnoloških industrij, ki so bili dopolnjeni z vidiki vseobsegajoče industrijske politike in različnimi izkrivljanji trgovine v okviru strategije Made in China 2025. Leta 2018 je Kitajska velikemu številu izvedbenih ukrepov na področju IKT še naprej dodajala nove ukrepe za operacionalizacijo zakona o kibernetski varnosti, ki je začel veljati 1. junija 2017. V okviru tega razvoja je ministrstvo za javno varnost junija 2018 poslalo v javnost **osnutek predpisa o tajni zaščiti kibernetske varnosti, znan tudi kot sistem kibernetske zaščite na več ravneh**, ki bi lahko nadomestil prvotni sistem zaščite na več ravneh iz leta 2007. Namen teh predpisov je razvrstiti vse informacijske sisteme po ravneh njihove varnosti. Na podlagi zaznane ravni občutljivosti bi lahko bila tuja podjetja izključena iz nekaterih tržnih segmentov. Na splošno je problematično, ker osnutek pušča veliko prostora za razlago, saj ključni pojmi niso opredeljeni. Poleg tega bi se breme dokazovanja za podjetja še povečalo celo pri aplikacijah z manjšim tveganjem, več aplikacij bi bilo lahko neupravičeno razvrščenih v kategorije večjega tveganja, za kriptografske aplikacije pa bi lahko veljale nepotrebne zahteve preskušanja in certificiranja. Ukrepi zbujajo skrb tudi z vidika intelektualne lastnine. Nazadnje je tudi dolgotrajno vprašanje pomanjkanja dostopa do ustreznih kitajskih organov za standardizacijo

(delovna skupina 3 TC 260, tehnični odbor za standardizacijo kibernetske varnosti) postalo še bolj nujno v povezavi s sistemom kibernetske zaščite na več ravneh, in sicer zaradi povezave s standardi, ki jih razvijajo ti organi. Ta ovira bi znatno vplivala na izvoz EU: trgovinski tokovi, na katere vplivajo ovire v sektorjih IKT in elektronike, so ocenjeni na 24,9 milijarde EUR, ob upoštevanju, da bi lahko ta ukrep dejansko znatno vplival na naložbe EU na Kitajskem, hkrati pa bi prek sektorja IKT vplival tudi na druge visokotehnološke industrije.

Poleg tega so se distributerji **kuhinjskih plinsko polnjenih aparatov za stepanje in polnilnikov** za trg prehranskih storitev spopadali s težavami, ki jih povzroča nejasna zahteva po licenci za skladiščenje in distribucijo blaga, ki na podlagi trenutnega kitajskega regulativnega okvira velja za „nevarno blago“. To zadeva izvoz v vrednosti do 383 milijonov EUR.

Tretjič, **standardi regulacije hrane** določajo restriktivne parametre za kvasovke, ki so preprečevali izvoz določenih sirov iz EU in povzročili zamude pri postopkih za izdajo dovoljenj za izvoz steriliziranega mleka. To bi lahko zadevalo izvoz v vrednosti do 469 milijonov EUR.

Nazadnje je Kitajska z ukrepi, objavljenimi decembra 2017 in maja 2018, revidirala svoja pravila o **monopolu nad soljo**. Zato so kitajski carinski organi dejansko ustavili celoten uvoz soli, pravila pa določajo, da lahko le pooblaščeni grosisti s soljo na drobno prodajajo sol na Kitajskem. Nejasno je, ali lahko tuja podjetja pridobijo pooblastilo.

Medtem ko je EU izkoristila vse poti za rešitev izzivov, s katerimi se spopada na Kitajskem, vključno z dvostranskimi dialogi (delovna skupina za gospodarstvo in trgovino, dialog o IKT, projektna skupina za kibernetiko, dialog o trgovinski in naložbeni politiki, gospodarski dialog na visoki ravni, vrh) in večstranskimi forumi (različni odbori STO), pa so zaradi nedavnih dogodkov potrebna dodatna dobro usklajena prizadevanja, da bi lahko v razmerju do Kitajske bolje rešili vprašanja dostopa na trg.

Vzporedno s tem je Komisija v primerih, ko dialogi niso dali zadovoljivih rezultatov, nemudoma odločno poskrbela za uresničitev mednarodnih pravil trgovanja: 1. junija 2018 je v STO uvedla sodne postopke zoper kitajske ukrepe glede prenosa tehnologije (DS549), ki ogrožajo pravice intelektualne lastnine evropskih podjetij. Hkrati je postalo jasno, da je zaradi nekaterih izkrivljanj trgovine zdaj ogrožena celovitost svetovnega trgovinskega sistema. Medtem ko bo EU v okviru obstoječega mednarodnega sklopa pravil še naprej polno izkoriščala svoj širok nabor orodij za odpravo praks, ki izkrivljajo trgovino, je hkrati postalo jasno, da je treba pravila STO posodobiti, da bi se našla prava in trajna pravna sredstva. V tem okviru je bila na vrhu EU-Kitajska leta 2018 ustanovljena dvostranska delovna skupina o reformi STO.

Hkrati potekajo pogajanja o celovitem sporazumu o naložbah, da bi se olajšali pogoji dostopa na trg naložb, s katerimi se spopadajo podjetja EU na Kitajskem. Po vrhu EU-Kitajska leta 2018 sta obe strani izmenjali ponudbe za dostop na trg.

2. ZDA

Gospodarski odnos med EU in Združenimi državami so najintenzivnejši na svetu. Ker čezatlantsko gospodarstvo podpira 15 milijonov delovnih mest v EU in ZDA, je sodelovanje med

EU in ZDA bistveno za stabilnost pomembnih trgovinskih tokov in večstranskega trgovinskega sistema.

Trgovinske napetosti med EU in ZDA so se v letu 2018 povečale, saj so ZDA uvedle štiri nove trgovinske ovire in s tem skupno število ovir povečale na 23. Medtem ko je bilo eno od teh vprašanj v letu 2018 že uspešno rešeno, pa se ostale tri ovire nanašajo na izvoz EU v vrednosti do 6,8 milijarde EUR[14]

Trgovinske napetosti med EU in ZDA so se znatno povečale, potem ko so bile 1. junija 2018 uvedene dodatne tako imenovane **dajatve na podlagi člena 232** na uvoz jekla (25 %) in aluminija (10 %) iz EU, domnevno zaradi nacionalne varnosti. EU se je na te ukrepe odzvala takoj in sorazmerno, tako da je zahtevala posvetovanja v okviru dogovora STO o reševanju sporov, uvedla izenačevanje z dodatnimi tarifami na izbrano blago, uvoženo iz ZDA, za izvoz ZDA v vrednosti 2,8 milijarde EUR, hkrati pa je uvedla lastne varovalne ukrepe, da bi preprečila morebitno preusmerjanje trgovine in zaščitila evropska podjetja pred neposrednimi negativnimi vplivi ukrepov ZDA.

Hkrati je bila maja 2018 uvedena ločena preiskava razsežnosti nacionalne varnosti uvoza avtomobilov in avtomobilskih delov v ZDA, kar je za EU razlog za resno zaskrbljenost, saj bi lahko morebitni negativni ukrepi znatno vplivali na transatlantsko trgovino v obeh smereh[15].

V teh razmerah sta se 25. julija 2018 srečala predsednika Juncker in Trump. Njuni pogovori so bili uspešni in dosegla sta dogovor o novi fazi v trgovinskih odnosih z namenom olajšanja trgovine in sprostitve trgovinskih napetosti. V svoji skupni izjavi z dne 25. julija 2018 sta opredelila nabor delovnih usmeritev za dosego tega cilja. Poleg tega so se EU in ZDA dogovorile, da se bodo izogibale vsem ukrepom, ki bi bili v nasprotju z duhom sporazuma, skupna prizadevanja na tem področju pa še potekajo.

Druge nedavne trgovinske ovire, ki so jih ZDA uvedle zunaj okvira skupne izjave, se najprej nanašajo na dve posebni določbi **ameriškega zakona o znižanju davkov in delovnih mestih iz leta 2017**, tj. erozijo davčne osnove in davčne določbe za boj proti zlorabi, ki ima nekatere diskriminatorne vidike, ter na odbitke za v tujini dosežen dohodek iz neopredmetenih sredstev, ki bi lahko predstavljal prepovedano subvencijo. EU ima pomisleke, da bi lahko določbi negativno vplivali na evropska podjetja (zlasti banke in zavarovalnice), zato je o njih razpravljala z ameriškimi partnerji na politični in tehnični ravni.

Drugič, nekatera neskladja v carinskem razvrščanju blaga, tj. dejstvo, da carinska uprava ZDA ne upošteva **razvrstitve večplastnega parketa za carinske namene** Svetovne carinske organizacije, povzročijo uvedbo 5-odstotne ali celo 8-odstotne uvozne dajatve namesto 0-odstotne, kadar se večplastni parket obravnava kot vezan les.

[14] Skladno z metodologijo, uporabljeno v tem poročilu, je bil navedeni znesek izračunan na podlagi trgovinskih tokov z zadevnimi proizvodi v letu 2018.

[15] Če bi ZDA sprejele ukrepe, bi to lahko bila zelo pomembna dodatna ovira.

Nazadnje je bila odpravljena ovira, uvedena leta 2018 na podlagi **„zakona o formaldehidu“**, ki določa emisijske standarde formaldehida za doma proizvedene in uvožene proizvode iz sestavljenega lesa. Težava je nastala zaradi zgodnejšega datuma za dosego skladnosti od prvotno napovedanega (junij 2018 namesto december 2018). Zato so bila nekatera podjetja iz EU zaskrbljena zaradi kratkega roka, zlasti zaradi pošiljk, ki so bile že na poti v ZDA. Po demaršah EU ameriški administraciji (vključno s pismom agenciji ZDA za varstvo okolja) in posvetovanju z zainteresiranimi stranmi iz EU je bilo potrjeno, da je težava rešena, saj carinski organi ZDA niso zadržali nobene pošiljke.

Dolgotrajno vprašanje neupravičenih zamud pri objavi končnega predpisa, ki bi osmim državam članicam EU (Belgiji, Nizozemski, Franciji, Italiji, Španiji, Nemčiji, Portugalski in Poljski) omogočil izvoz **jabolk in hrušk** v ZDA, še ni bilo rešeno in si zasluži posebno pozornost. Vloga se rešuje že od leta 2008, objava končnega predpisa, ki bi omogočil trgovino, pa je neupravičeno odložena, čeprav za to ni sanitarnih/fitosanitarnih razlogov.

3. Indija

Za leto 2018 je bila v Indiji značilna nadaljnja težnja k protekcionizmu z ohranjanjem, do določene mere pa celo s krepitvijo ovir za uvoz EU. To vključuje previsoke uvozne dajatve na blago v ključnih sektorjih, sanitarne in fitosanitarne omejitve na kmetijski uvoz ter vse večje število tehničnih ovir v trgovini v različnih oblikah, vključno z odstopanjem od dogovorjenih mednarodnih standardov. Dodatne težave za gospodarske subjekte EU so povezane z lokalnimi zahtevami glede vsebine vladnih nabav in odsotnostjo okvira za zaščito tujih naložb.

V tem okviru je bilo v letu 2018 zabeleženih pet novih trgovinskih ovir, s čimer se je skupno število ovir v Indiji povečalo na 25. Medtem ko je bila ena od teh ovir v letu 2018 že delno odpravljena, pa se ostale štiri ovire nanašajo na izvoz EU v vrednosti do 6,5 milijarde EUR.

Med novimi ovirami se ena nanaša na postopek **registracije kozmetičnih izdelkov**, kjer se pojavljajo diskriminatorne zahteve za registracijo uvoza in odstopanje od mednarodno dogovorjenih standardov, druga pa je povezana z novim **zvišanjem uvoznih tarif na polirane diamante**, kar je četrto tako zvišanje dajatev v šestih letih. Te nove ovire, o katerih bo treba še obširno razpravljati z indijskimi organi, se nanašajo na pomemben delež izvoza EU v vrednosti do 6,1 milijarde EUR in bi lahko postale resna ovira za trgovino med EU in Indijo.

Poleg tega je Indija poleg dolgotrajnih visokih dajatev in davkov v **avtomobilskem** sektorju z leti uvedla več kot 1 000 novih **standardov** za posamezne države, med katerimi jih vse več ne ustreza mednarodno dogovorjenim standardom. Kombinacija teh ukrepov evropskim proizvajalcem preprečuje, da bi konkurirali lokalnim proizvajalcem po enakih pogojih, kar vpliva na trgovinske tokove, ki so trenutno vredni do 144 milijonov EUR, ta znesek pa je primerjalno nizek za sektor, v katerem je izvoz EU tradicionalno velik, kar kaže na omejen dostop na trg, ki ga imajo trenutno podjetja iz EU v tem pomembnem sektorju.

Hkrati je aprila 2018 indijski organ za prehransko varnost in standarde (FSSAI) objavil nov predpis o varnosti hrane in prehranskih standardih, ki vključuje nove **standarde za destilirane alkoholne pijače, vino in pivo**. Kljub nekaterim pozitivnim elementom uredba vsebuje določbe,

ki bi škodile uvozu EU v Indijo v vrednosti do 193 milijonov EUR. To na primer vključuje nepriznavanje geografskih označb, tehnične specifikacije, ki odstopajo od mednarodnih standardov in praks, ali pretirane zahteve glede označevanja.

Pozitivno je, da je bila ena od novih ovir, sporočenih v letu 2018 glede **obveznih veterinarskih potrdil ob uvozu usnjenih izdelkov**, že delno odpravljena in se v tem poročilu obravnava v oddelku o odpravljenih ovirah.

Poleg teh novih ovir je treba opozoriti tudi na nadaljnji negativni razvoj v zvezi z obstoječo oviro, saj Indija nadaljuje negativni trend, ki se je začel leta 2014 in se nanaša na **zvišanje carinskih dajatev na izdelke IKT**. Zadnja zvišanja dajatev so bila uvedena oktobra 2018, s čimer se je seznam proizvodov še razširil, dajatve, ki se zanje uporabljajo, pa so se zvišale. Zvišane stopnje vplivajo na uvoz številnih izdelkov IKT, kot so bazne postaje, mobilni telefoni ter njihovi sestavni deli in dodatki, na ravni približno 800 milijonov EUR[16]. Komisija je 2. aprila 2019 vložila zadevo pri STO o teh ukrepih[17].

Kot je poudarjeno v novi „strategiji EU za Indijo“[18], EU ceni svoje strateško partnerstvo z Indijo in se v celoti zaveda neizkoriščenega potenciala in vzajemnih koristi dvostranskih gospodarskih in trgovinskih odnosov. Zato je v celoti zavezana konstruktivnemu sodelovanju z Indijo za dosego izboljšanega poslovnega okolja, okrepljenega in poštenega dostopa na trg ter zaščite naložb. EU je v tem okviru dosledno ukrepala ter bo še naprej pozorno spremljala in obravnavala nove in dolgotrajne ovire v Indiji. EU in Indija vodita redni dvostranski trgovinski dialog, da bi se v okviru podkomisije o trgovini EU-Indija in njenih specializiranih delovnih skupin obravnavale trgovinske ovire, na primer o vprašanjih sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov/tehničnih ovir v trgovini. Vendar je to postopen proces, v katerem so bili lani doseženi zgolj omejeni rezultati pri obravnavi pomislekov EU. Težave, s katerimi se srečujejo izvozniki EU, in pomanjkanje napredka pri iskanju rešitev so očitno povezani z gospodarsko prioriteto indijske vlade, da spremeni Indijo v proizvodno vozlišče prek pobude „Make in India“, ki si prizadeva pritegniti tuje naložbe, vendar odprtosti za trgovino ne postavlja med prednostne naloge.

4. Alžirija

Trend naraščajočega protekcionizma, ki je bil v sredozemski regiji ugotovljen v izdaji tega poročila za leto 2017, se je v letu 2018 nadaljeval. V regiji (Alžirija, Egipt, Izrael, Libanon, Maroko in Tunizija) se je povečalo število trgovinskih ovir, in sicer na 36, pri čemer je bilo največje število ovir zabeleženo pri Alžiriji (10), sledita pa ji Egipt (8) in Izrael (6).

---

[16] Ker se ta ovira v letu 2018 ni štela za novo oviro, navedeni znesek ni vključen v splošni izračun trgovine, na katero vplivajo ovire.

[17] http://trade.ec.europa.eu/doclib/press/index.cfm?id=2001.

[18] Glej „Skupno sporočilo: Elementi za strategijo EU o Indiji“ (https://eeas.europa.eu/delegations/india/54057/joint-communication-elements-eu-strategy-india_en) in „Sklepe Sveta o strategiji EU o Indiji“ (https://www.consilium.europa.eu/media/37410/st14638-en18.pdf).

Poleg vrste dolgotrajnih ovir, ki ovirajo izvoz EU, in kljub stalnim prizadevanjem EU za konstruktiven dialog je Alžirija leta 2018 uvedla pet novih ovir, s čimer je med vsemi trgovinskimi partnerji EU na prvem mestu skupaj z Indijo. Medtem ko je bilo eno od teh vprašanj v letu 2018 že uspešno rešeno, pa je skupni vpliv teh ovir še vedno zelo velik, saj je zadevni izvoz EU vreden do 2,7 milijarde EUR.

Najprej je Alžirija uvedla obsežno začasno **prepoved uvoza** 851 proizvodov v približno 45 družinah proizvodov na podlagi zakona o proračunu in povezanega izvedbenega odloka, sprejetega 7. januarja 2018, nato je maja razširila prepoved na 877 proizvodov (ukrep je bil nadalje spremenjen leta 2019). Z zakonom o proračunu iz leta 2018 so bile tudi bistveno **zvišane carinske dajatve** na seznamu 129 tarifnih postavk. Ta seznam vključuje pomembne proizvode za evropske izvoznike, kot so sestavni deli telefonov, modemi, kabli in električne naprave, tarife pa segajo do 60 %.

Hkrati sta evropske ladjarske družbe močno prizadela dva nova ukrepa, uvedena leta 2018[19]. Najprej je bila s 1. januarjem 2018 uvedena **obveznost glede DDV**. Za storitve, ki jih zagotavljajo plovila in se nanašajo na njihov tovor, zdaj velja 19-odstotna stopnja DDV. Za razliko od alžirskih ladjarskih družb, za katere v državah članicah Evropske unije velja nična stopnja DDV, evropske ladjarske družbe ne morejo izterjati DDV. Drugič, 20. maja 2018 je bila alžirskim carinskim organom z novo okrožnico priznana pristojnost, da naključno opredelijo **suha pristanišča, kamor se usmerjajo ladje za raztovor blaga** v pristanišču Alžir. Zaradi okrožnice imajo evropske ladjarske družbe resne operativne, pravne in finančne težave.

EU je z alžirskimi organi v vseh možnih forumih (npr. v pridružitvenem svetu, pridružitvenem odboru, pododboru za trgovino in drugih ustreznih pododborih) obravnavala različne obstoječe in novo uvedene ukrepe, ki omejujejo trgovino, prav tako pa je bila leta 2018 ustanovljena delovna skupina na visoki ravni, da bi razpravljala o teh vprašanjih in našla skupno rešitev v okviru pridružitvenega sporazuma EU-Alžirija. Kljub tem prizadevanjem je Alžirija še naprej ravnala enostransko, uvajala trgovinske ovire in za EU postala eden od najzahtevnejših trgovinskih partnerjev z vidika dostopa na trg. Komisija bo storila vse, da se to stanje popravi.

Kot je navedeno zgoraj, je bila ena od novih ovir, uvedenih v letu 2018, nazadnje odpravljena. Alžirski organi so od uvoznikov zahtevali, da predložijo uradni **certifikat o prostem gibanju**, izdan v državi izvora. V ukrepu ni bilo opredeljeno, kateri organ bi moral izdati certifikat, pa tudi praktično izvajanje ukrepa ni bilo vedno dosledno, zato je med gospodarskimi subjekti nastala pravna nejasnost, kar bi lahko vplivalo na celoten uvoz iz vseh držav članic EU. Aprila 2018 je Komisija na sestanku novo ustanovljene kontaktne skupine za trgovino EU-Alžirija v Alžiru in na podlagi prispevka zainteresiranih strani iz EU v okviru partnerstva za dostop na trg Alžiriji predložila predlogo obrazca, ki bi ga lahko izdajale trgovinske zbornice vseh držav članic EU. Maja 2018 so alžirski organi uradno potrdili, da je bil predlagani obrazec sprejet, s čimer je bila vsem izvoznikom EU omogočena skladnost z zahtevo. Čeprav gre za pozitiven dosežek, pa je splošno stanje glede dostopa na trg za podjetja EU zaradi števila in vpliva nerešenih ovir še vedno skrb vzbujajoče, kot je pojasnjeno zgoraj.

[19] Morebitnega gospodarskega vpliva za ladjarske družbe EU ni bilo mogoče količinsko opredeliti.

III. GLAVNE TRGOVINSKE OVIRE IN OVIRE ZA NALOŽBE, ODPRAVLJENE V LETU 2018

V tem poglavju je analiziranih 35 ovir, ki so bile leta 2018 v 25 različnih tretjih državah popolnoma ali delno odpravljene, prav tako je predstavljena strategija Evropske komisije za odpravljanje trgovinskih ovir in ovir za naložbe.

A. STRATEGIJA EU ZA ODPRAVLJANJE TRGOVINSKIH OVIR IN OVIR ZA NALOŽBE

Odpravljanje trgovinskih ovir v svetu, kjer narašča protekcionizem, je postalo bistvena naloga v dejavnostih Komisije. V ta namen je bila okrepljena strategija EU glede dostopa na trg, okrepljeno pa je bilo tudi usklajevanje med institucijami EU in zainteresiranimi stranmi ter izboljšano prednostno razvrščanje ovir ter komuniciranje in ozaveščanje. Zaradi teh prizadevanj je bilo v letu 2015 obravnavanih 23 ovir, v letu 2016 je bilo odpravljenih 20 ovir, v letu 2017 je bilo uspešno rešeno rekordno število 45 ovir, 35 ovir pa je bilo odpravljenih v letu 2018. Skupno je bilo v mandatu sedanje Komisije odpravljenih 123 ovir; to kaže, da se v trenutnem bolj transakcijsko usmerjenem svetovnem trgovinskem okolju več prednosti namenja izvajanju in izvrševanju. Poleg tega se različni kanali naše strategije dostopa na trg uporabljajo tudi kot sistem zgodnjega obveščanja, ki preprečuje ovire, še preden se pojavijo.

Podjetja iz EU lahko prek različnih kanalov Evropski komisiji sporočajo trgovinske ovire in ovire za naložbe. Ko so te ugotovljene, lahko Komisija s svojim širokim naborom orodij rešuje ovire za trgovino.

1. orodje: diplomatski ukrepi. Izvajajo se diplomatske dejavnosti, pri katerih Evropska komisija, Evropska služba za zunanje delovanje, države članice EU in industrija tesno sodelujejo prek mreže delegacij EU in veleposlaništev držav članic v tretjih državah. To obsega najrazličnejše dejavnosti, od tehničnih trgovinskih projektov, kot so dialogi in odbori, do uradnih demarš, kot so misije komisarjev na visoki ravni ter ministrski in predsedniški ukrepi. Kadar se s tem poveča učinkovitost našega dela, se ukrepi uskladijo s podobno mislečimi partnerji. V tem okviru je treba tudi opozoriti, da Komisija še naprej napreduje pri pobudi evropske gospodarske diplomacije in je končala prvi krog opredeljevanja prednostnih nalog gospodarske diplomacije, ki je obsegal 107 držav. V skoraj vseh teh državah je dostop na trg uvrščen med ključne prednostne naloge in ima tako koristi od usklajenih prizadevanj vseh akterjev na terenu (tj. držav članic, poslovnih združenj in delegacij EU), da bi napredovali na tem področju in prispevali k odpravi ovir.

2. orodje: reševanje sporov. Redno delo odborov STO se dopolnjuje z vztrajnim delovanjem Komisije v okviru sistema za reševanje sporov. Leta 2018 je EU odprla dva nova spora pri STO: spor zoper ukrepe ZDA v zvezi z jeklom in aluminijem (DS548) in spor zoper Kitajsko o njenih ukrepih v zvezi s prenosom tehnologije (DS549). EU je uvedla tudi postopek za ugotavljanje neizpolnjevanja predpisov glede ukrepov Rusije v zvezi z uvozom svinjine (in DS 475). EU je hkrati zagotovila, da tretje države pravilno izvajajo odločitve STO, na primer Rusija pri sporih v zvezi s tarifami (DS485) in protidampinškimi ukrepi pri lahkih gospodarskih vozilih (DS479) ter Kitajska pri tretjem sporu o surovinah („Surovine III“, DS509). STO je izdala tudi končne odločitve

v sporu EU zoper Brazilijo o obsežnih ukrepih za nadomestitev uvoza in tako pritrdila stališču EU, da so ti ukrepi kršili pravila STO. Tudi v tem primeru EU zdaj pozorno spremlja stanje, da bi se zagotovilo ustrezno izvajanje teh odločitev.

EU je tudi prvič zahtevala posvetovanja v zvezi z zavezami trajnostnemu razvoju v dvostranskem prostotrgovinskem sporazumu, in sicer z Republiko Korejo. Primer nedavne uvedbe postopka zoper Ukrajino na podlagi pridružitvenega sporazuma (prepoved izvoza lesa), kar je strogo gledano dogodek iz leta 2019, kaže, da Komisija po potrebi brez oklevanja uporabi sistem za dvostransko reševanje sporov, kot je določen v njenih prostotrgovinskih sporazumih.

Nazadnje lahko Komisija kot dodatno orodje na zahtevo izvoznikov uporabi postopek, predviden z uredbo o trgovinskih ovirah, kot je na primer leta 2017 storila v primeru Turčije v zvezi s proizvodi iz papirja. Ta mehanizem daje zainteresiranim stranem možnost, da Komisijo zaprosijo, naj razmisli o uporabi sistema reševanja sporov. Preiskave v skladu z uredbo o trgovinskih ovirah lahko tudi omogočijo, da se v pogajanjih z zadevno tretjo državo doseže rešitev še pred uradno uvedbo zadeve pri STP, kar prispeva k hitrejšemu reševanju ovir v korist naših podjetij in potrošnikov.

3. orodje: sporazumi EU o prosti trgovini. Ovire, odkrite v okviru našega dela v zvezi z dostopom na trg, se neposredno vključijo v trgovinska pogajanja oziroma, kjer obstajajo sporazumi o prosti trgovini, v ustrezne mehanizme izvajanja, da se zagotovi učinkovita obravnava prednostnih nalog glede dostopa na trg. Sedanja Komisija je nadaljevala svojo ambiciozno agendo širitve najrazličnejših dobro uravnoteženih trgovinskih in naložbenih sporazumov. To je privedlo do izvajanja osmih sporazumov s 15 državami[20], skupaj pa to pomeni 40 trgovinskih sporazumov EU z 72 partnerji po vsem svetu. Naša intenzivna pogajanja hitro napredujejo[21]. Poleg tega se sporazumi pregledujejo, tudi zato, da bi odpravili nove ovire, ki niso zajete v obstoječem okviru[22].

Komisija je tudi okrepila svoja prizadevanja za izvajanje in izvrševanje, da bi podjetjem, tudi malim in srednjim, omogočila, da izkoristijo obstoječe zaveze. EU ima orodja in jih učinkovito uporablja za odpravo trgovinskih ovir, boljšo zaščito in izvrševanje pravic intelektualne lastnine, uvedbo postopkov za reševanje sporov in uvedbo ukrepov tržne zaščite v primerih nepoštene trgovine ter je okrepila usklajevanje teh različnih stebrov svojih dejavnosti izvrševanja. V tem pogledu je Komisija leta 2018 sprejela svoje drugo poročilo o izvajanju sporazumov EU o prosti

[20] Zadnja med njimi sta sporazum o gospodarskem partnerstvu z Japonsko, ki sta ga obe strani ratificirali decembra 2018 in je v celoti začel veljati 1. februarja 2019, ter sporazum o prosti trgovini in sporazum o zaščiti naložb s Singapurjem. Komisija je sprejela in Svetu predstavila sporazum o prosti trgovini in sporazum o zaščiti naložb z Vietnamom, ki se trenutno pripravljata za podpis.

[21] Potekala so intenzivna pogajanja z Mercosurjem, v zvezi s katerimi je bil dosežen pomemben napredek, Komisija pa je začela tudi trgovinska pogajanja z Avstralijo in Novo Zelandijo. Hkrati potekajo tudi pogajanja za poglobljeno in celovito prostotrgovinsko območje s Tunizijo.

[22] Z Mehiko je bil dosežen sporazum na politični ravni o posodobitvi trgovinskega sporazuma, pogajanja s Čilom pa še potekajo.

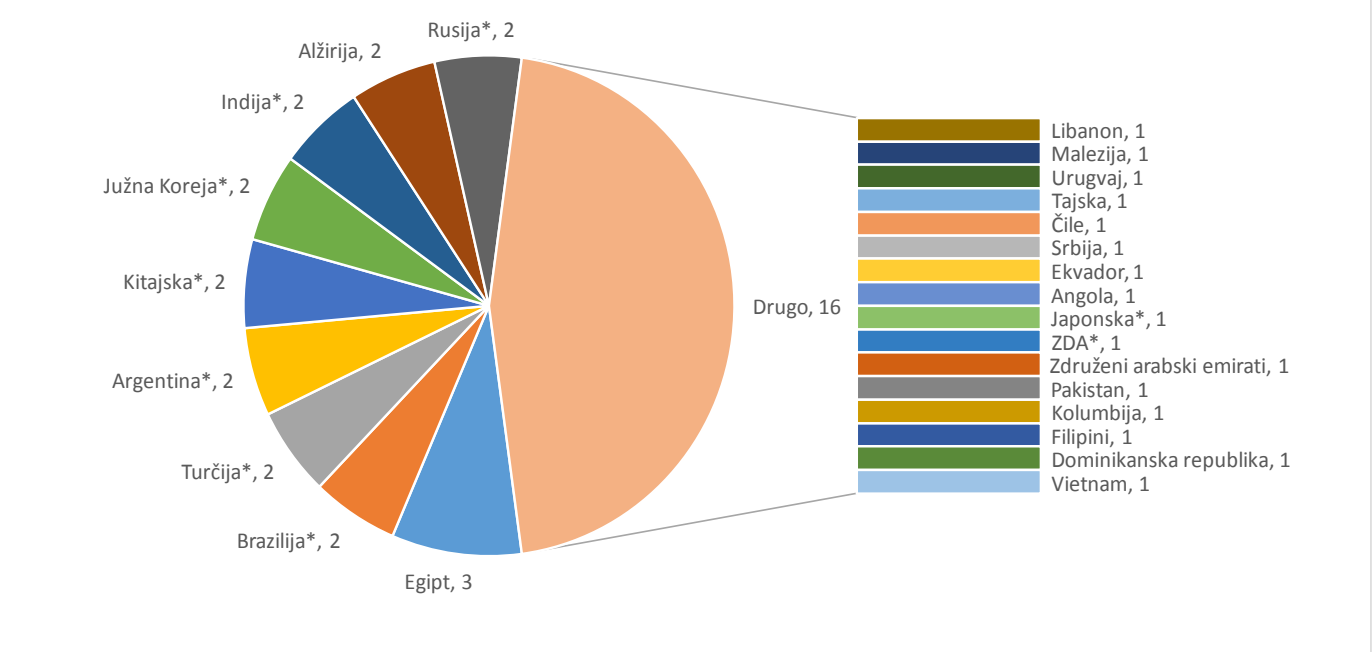
trgovini[23] ter objavila poročilo o zaščiti in uveljavljanju pravic intelektualne lastnine[24] v tretjih državah ter 36. letno poročilo o protidampinških, protisubvencijskih in zaščitnih ukrepih EU[25].

B. PREGLED OVIR, KI SO BILE ODPRAVLJENE V LETU 2018

Zaradi skupnih prizadevanj vseh zainteresiranih strani v okviru partnerstva za dostop na trg je bilo v letu 2018 v celoti ali delno odpravljenih skupno 35 ovir v 25 različnih tretjih državah in predvsem v 8 sektorjih gospodarske dejavnosti, pa tudi horizontalno. Pri prikazovanju vseh količinsko opredeljivih ovir je izvoz EU, na katerega so v letu 2018 vplivale odpravljene trgovinske ovire, dosegel 7,8 milijarde EUR za EU-28[26].

1. Ovire, odpravljene v letu 2018, glede na tretjo državo

Na sliki 8 so prikazane tretje države, v katerih so bile ovire uspešno odpravljene. Prvi je Egipt s tremi odpravljenimi ovirami v letu 2018, sledijo mu Brazilija, Turčija, Argentina, Kitajska, Južna Koreja, Indija, Alžirija in Rusija (vsaka s po dvema ovirama). Hkrati je bilo v letu 2018 odpravljenih 16 dodatnih trgovinskih ovir, s katerimi so se evropska podjetja srečevala v 16 drugih tretjih državah.

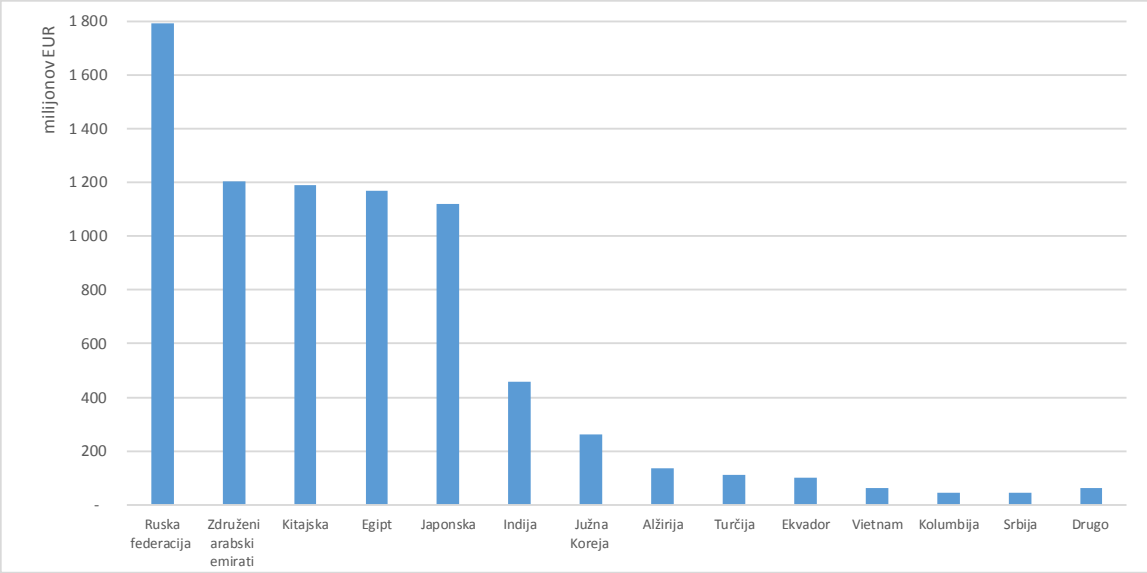

Slika 8: Geografska razčlenitev ovir, odpravljenih v letu 2018 *(* države G20)*

[23] http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/october/tradoc_157468.pdf.
[24] http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/march/tradoc_156634.pdf.
[25] http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/july/tradoc_157212.pdf.
[26] Lani je bila pri odpravi 45 ovir ustrezna številka 8,2 milijarde EUR.

Na podlagi vrednosti trgovine (preglednica III), na katero so vplivale odpravljene ovire, so bile najpomembnejše ovire odpravljene v Rusiji, kar ustreza 23-odstotnemu deležu vseh trgovinskih tokov, na katere so vplivale ovire, sledijo Združeni arabski emirati (16 %) in Kitajska (15 %). 18 % trgovinskih tokov, na katere so vplivale odpravljene ovire, je bilo v državah Južnega Sredozemlja (Egipt in Alžirija).

Preglednica III: Trgovinski tokovi EU-28, na katere so vplivale ovire, odpravljene v letu 2018, glede na partnerske države (v milijonih EUR)[27]

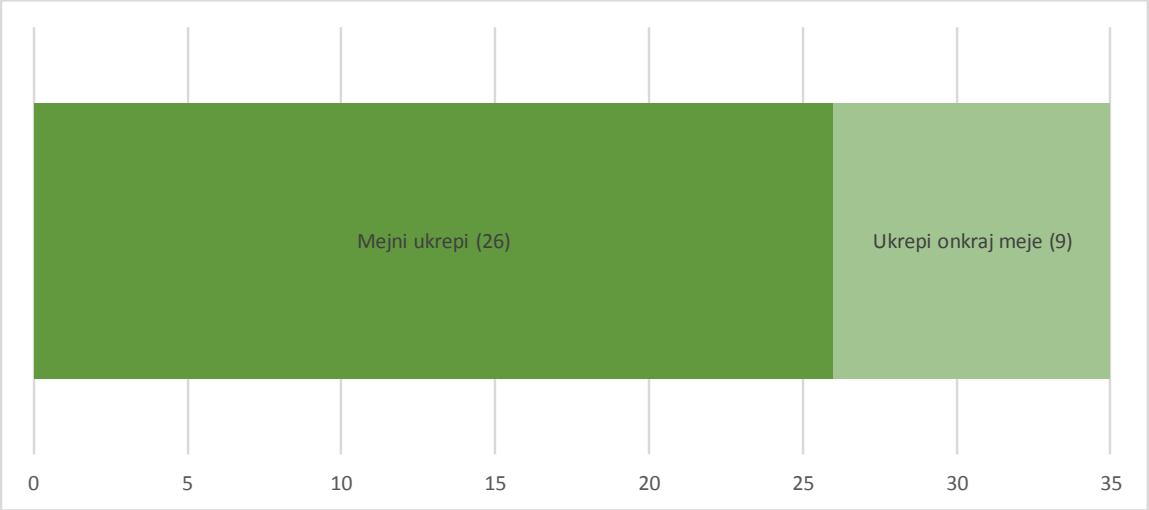
2. Ovire, odpravljene v letu 2018, glede na vrsto ukrepa

Naša prizadevanja v okviru partnerstva za dostop na trg so znatneje prispevala k opravi mejnih ukrepov (26) v primerjavi z omejitvami onkraj meje (9). To je primerljivo z ugotovitvami za lansko leto, ko je bilo odpravljenih 34 mejnih ukrepov in 11 ukrepov onkraj meje.

Skoraj tretjina mejnih ukrepov, ki so bili odpravljeni v letu 2018, se nanaša na zadeve sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov v kmetijstvu in sektorju ribištva. Druge odpravljene ovire so vplivale na podjetja EU v obliki carinskih dajatev, carinskih upravnih postopkov, izvoznih davkov ali prepovedi izvoza. Nazadnje je bila v letu 2018 uspešno odpravljena tudi ena ovira v trgovini s storitvami.

[27] „Drugo“ zajema naslednje partnerske države: Argentina, Angola, Brazilija, Čile, Kolumbija, Malezija, Urugvaj in Tajska.

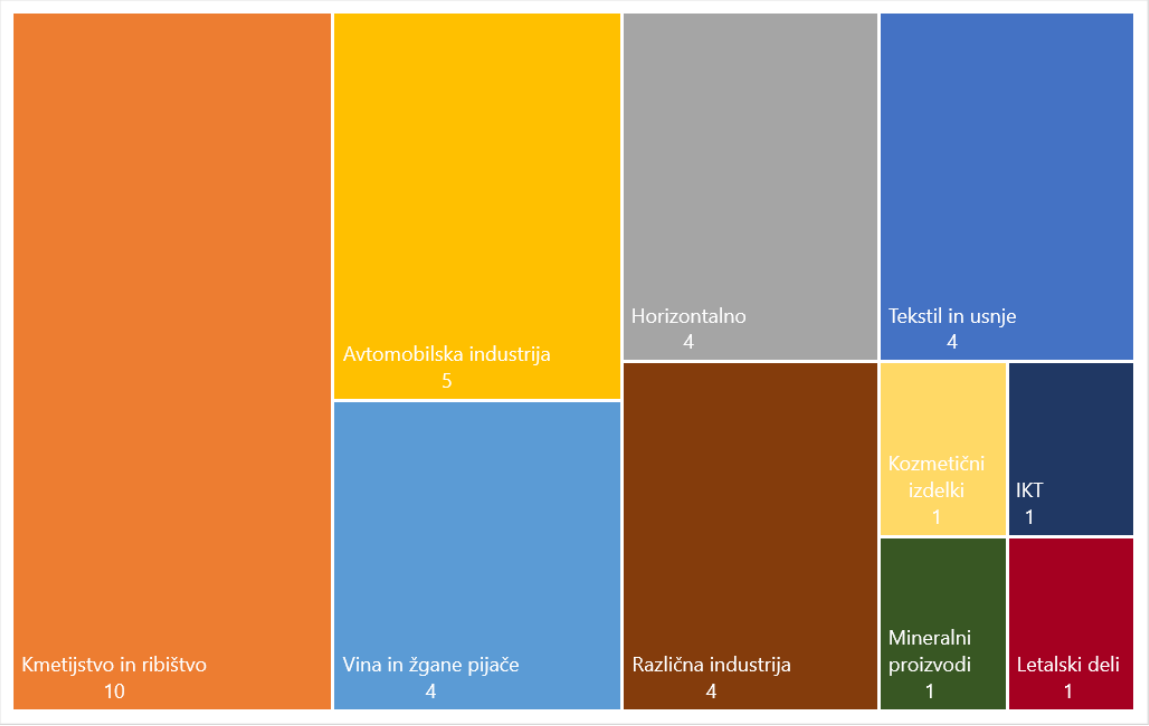
Kar zadeva devet ukrepov onkraj meje, je bil dosežen uspeh na področju tehničnih ovir za trgovino in standarde ter davčnih ukrepov, povezanih s trgovino.

Slika 9: Razčlenitev ovir, odpravljenih v letu 2018, glede na vrsto (število ukrepov)

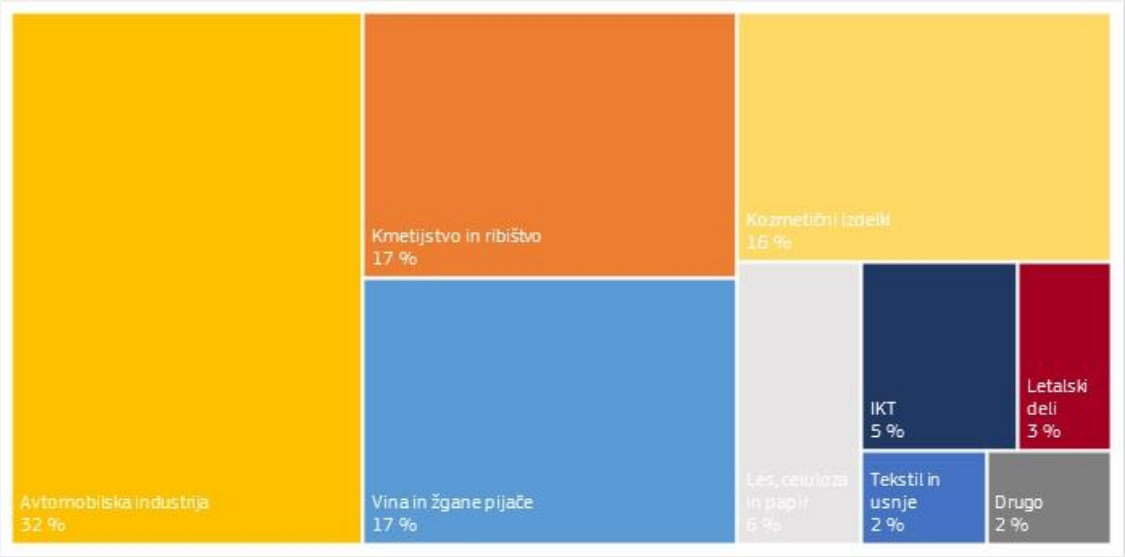
3. Ovire, odpravljene v letu 2018, glede na sektor

Slika 10 vsebuje pregled števila ovir, odpravljenih na različnih področjih gospodarske dejavnosti. Največ ukrepov je bilo odpravljenih v sektorju *kmetijstva in ribištva* (10), sledi mu *avtomobilski* sektor s petimi odpravljenimi ovirami. V sektorjih *tekstila in usnja* ter *vin in žganih pijač* so bile odpravljene po štiri ovire. Odpravljenih je bilo tudi skupno osem ovir, ki so bile bodisi popolnoma *horizontalne* (4) bodisi so vplivale na *različne industrije* (4). Nazadnje so bile odpravljene posamezne ovire v sektorjih *kozmetičnih izdelkov* in *mineralnih proizvodov*, poleg delno odpravljenih ovir, povezanih s sektorjema *letalskih delov* oziroma *IKT*.

Slika 10: Sektorska razčlenitev ovir, odpravljenih v letu 2018, kot so zabeležene v podatkovni zbirki o dostopu na trg (število ovir)

Na podlagi izračunov trgovinskih tokov, na katere so vplivale ovire, slika 11 prikazuje gospodarsko težo odpravljenih ovir v različnih sektorjih, kar kaže, da bi lahko njihova odprava v letu 2018 pozitivno vplivala na izvoz EU predvsem v *avtomobilskem* sektorju, ki ustreza 32 odstotkom celotnih trgovinskih tokov, na katere bi lahko vplivale ovire. Od odprave ovir sta imela znatne koristi tudi sektorja *vin in žganih pijač* (17 %) ter *kozmetičnih izdelkov* (16 %). Skupno so *industrijski sektorji* predstavljali 83 % gospodarske teže odpravljenih ovir, *kmetijstvo in ribištvo* pa 17 %.

Slika 11: Trgovinski tokovi EU-28, na katere so vplivale ovire, odpravljene v letu 2018, glede na sektor (odstotek trgovinskih tokov, na katere so vplivale ovire)[28]

C. KVALITATIVNA ANALIZA OVIR, ODPRAVLJENIH V LETU 2018

To poglavje vsebuje bolj poglobljeno analizo izbranega števila ovir, ki so bile uspešno odpravljene v okviru partnerstva za dostop na trg. Za razliko od lanskega leta, ko je bila ta kvalitativna analiza osredotočena na partnerje z največjim *številom* odpravljenih ovir[29], smo zdaj osredotočenost preusmerili na države z najpomembnejšimi *trgovinskimi tokovi*, na katere bi *lahko vplivali* odpravljeni ukrepi. Zato bomo analizirali, kako učinkovita je bila EU pri

[28] „Drugo“ vključuje naslednje sektorje gospodarske dejavnosti: keramika in steklo; elektronika; mineralni proizvodi; plastika; plemenite kovine.

[29] Letos je bilo največje število odpravljenih ali delno odpravljenih ovir (vsaj dve) zabeleženo v devetih trgovinskih partnericah: Alžirija, Argentina, Brazilija, Kitajska, Egipt, Indija, Južna Koreja, Turčija in Rusija.

odpravljanju ovir v naslednjih partnerskih državah: Rusija, Kitajska, Združeni arabski emirati, Egipt, Japonska, Indija in Južna Koreja. Teh sedem partneric ustreza 93 % trgovinskih tokov, na katere bi v letu 2018 lahko vplivali odpravljeni ukrepi.

1. Rusija

Kot je pojasnjeno v Poglavju I, so bili pri Rusiji trendi glede dostopa na trg na splošno negativni, saj se izvozniki EU spopadajo z drugim največjim številom ovir, tj. 34, v državi, ki je z najrazličnejšimi sredstvi še naprej vodila politiko nadomestitve uvoza. Ovire, ki so bile na primer sporočene v preteklih letih, kot so omejitve ladijskega prometa na Arktiki in izvozne kvote za brezovino v hlodih, so v letu 2018 dejansko začele vplivati na gospodarske subjekte iz EU. Poleg tega je treba opozoriti tudi na nadaljnji negativni razvoj v zvezi z zahtevami za označevanje, ki so bile razširjene na druge proizvode, kot je elektronika.

Čeprav je več ukrepov vprašljivih z vidika skladnosti z mednarodnimi zavezami Rusije in jih je EU prek ustreznih forumov izpodbijala, se niso izkazali kot učinkoviti pri spodbujanju konkurenčnosti Rusije in njene zmožnosti za privabljanje tujih naložb. Nasprotno, poleg drugih dejavnikov so prispevali k preprečevanju povečanja trgovine med EU in Rusijo.

V takem zahtevnem trgovinskem okolju je EU uporabila najodločnejša orodja, ki jih ima na voljo, in v letu 2018 dosegla znatne rezultate, tako da je zagotovila pravilno izvajanje dveh odločitev STO v Rusiji, ki sta se nanašali na izvoz EU v obsegu 1,8 milijarde EUR. To ustreza 23-odstotnemu deležu izvoza EU, na katerega je vplivalo 35 skupno odpravljenih ukrepov v letu 2018.

Med njimi je *ovira, ki vpliva na različne industrije*, v zvezi s katero je Rusija v celoti izvedla odločitev STO v sporu v zvezi s tarifami (DS485). Poleg tega je bil leta 2017 na podlagi ugotovitev panela v zadevi DS485 pripravljen drugi spor zoper Rusijo o tarifah (dodatne tarifne postavke, ki so pomembne za EU). Vendar po dvostranskih pogovorih z Rusijo konec leta 2017 in v začetku leta 2018 ni bilo treba začeti spora, saj je Rusija v celoti odpravila nedoslednosti v zvezi s tarifnimi postavkami. To je dober primer, kako je usklajeno ukrepanje Komisije privedlo do konkretnih rezultatov, ne da bi bilo treba uporabiti sodne postopke pri STO.

Podobno je spor, ki ga je EU začela glede *avtomobilskega* sektorja v zvezi s protidampinškimi ukrepi za lahka gospodarska vozila (DS479) iz Nemčije in Italije, privedel do pozitivnega rezultata, saj ukrepi, ki so se iztekli sredi leta 2018, niso bili obnovljeni.

2. Kitajska

Kot je poudarjeno v Poglavju I, je Kitajska postala najbolj omejevalna trgovinska partnerica EU s skupno 37 ovirami, pri čemer je bilo od leta 2017 uvedenih 14 ovir. Kljub temu je bil dosežen določen napredek, čeprav postopen, kar kaže, da lahko strategija EU za odpravo ovir doseže rezultate tudi v najzahtevnejših okoljih. Tak napredek je bil dosežen na področju sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov, pri čemer sta bili delno odpravljeni dve oviri in dosežene dodatne izboljšave pri drugem dolgotrajnem vprašanju. Dve delno odpravljeni oviri v sektorju *kmetijstva*

in ribištva ustrezata skupnemu deležu 15 % vsega izvoza EU, na katerega so vplivali odpravljeni ukrepi v letu 2018.

Prvič, čeprav naj bi se povpraševanje po siru s Kitajske predvidoma povečalo, kitajski standardi v sektorju mleka niso usklajeni z mednarodnimi standardi, kar za izvoznike EU ustvarja neupravičeno trgovinsko oviro. Potem ko je EU izpostavila to vprašanje v različnih dvostranskih srečanjih, se je Kitajska odločila, da ne bo uveljavila teh standardov za proizvode, ki so se že uvažali več let (tradicionalni proizvodi). Poleg tega je Kitajska še obvestila, da bo zdaj splošneje revidirala svoje standarde za sir, kar je EU pozdravila. Čeprav je osnovno vprašanje še odprto in je treba standard varnosti hrane revidirati, da bi se v celoti rešili pomisleki EU, je bil vpliv na trgovino zaradi rešitve, ki je bila dosežena pri tradicionalnih proizvodih, že obvladan in bi lahko pozitivno vplival na izvoz EU v vrednosti do 1,2 milijarde EUR.

Drugič, v začetku leta 2012 je Kitajska sprejela začasen omejevalni ukrep za uvoz semena in zarodkov goveda ter semena in zarodkov ovac, proizvedenih po 1. juniju 2011, iz več držav članic EU. EU je dvakrat povabila kitajske strokovnjake v Evropo in ti so obiskali veterinarske inštitute in raziskovalne centre v več državah članicah EU. Zato je Kitajska napovedala umik trgovinskih omejitev na izvoz genetskega materiala goveda/ovac iz več držav članic.

Nazadnje, kar zadeva delno odpravljeno oviro, ki je bila že sporočena v lanski izdaji, je treba omeniti, da je bil dosežen nadaljnji napredek glede prepovedi uvoza govejih izdelkov in govedine iz EU, pri čemer je bil Irski in Nizozemski zdaj zagotovljen dostop na trg. Ker se postopek v primeru drugih držav članic še ni končal, bo Komisija še naprej ob vseh možnih priložnostih opozarjala na to vprašanje.

3. Združeni arabski emirati

Združeni arabski emirati so pomemben trgovinski partner. Zato je Komisija z velikimi prizadevanji v letu 2018 odpravila pomembno oviro za dostop na trg v sektorju *kozmetičnih izdelkov*, ukrep pa ustreza 16-odstotnemu deležu izvoza EU, na katerega so vplivali vsi odpravljeni ukrepi v letu 2018.

Ta ovira se je nanašala na nove zahteve za označevanje, s katerimi bi bila prepovedana uporaba nalepke prek originalne embalaže, obvezno pa bi bilo tiskanje logotipa na vso embalažo kozmetičnih izdelkov do konca leta 2018. S tem ukrepom so morala podjetja ustvariti posebno umetniško delo samo za trg Združenih arabskih emiratov. Komisija se je z Združenimi arabskimi emirati povezala prek informacijskega centra STO za tehnične ovire v trgovini, podjetja iz EU in delegacija EU pa so posredovali pomisleke ministrstvu za gospodarstvo ter organu Združenih arabskih emiratov za standardizacijo in metrologijo (ESMA). Organ ESMA je zato na sestanku z delegacijo EU potrdil, da je bil sektor kozmetičnih izdelkov dokončno izvzet iz te zahteve, preden je ta začela veljati, kar je podjetjem iz EU omogočilo nadaljnji izvoz na trg Združenih arabskih emiratov ter pozitivno vplivalo na izvoz EU v vrednosti do 1,2 milijarde EUR.

4. Egipt

Trgovinski odnosi med EU in Egiptom temeljijo na pridružitvenem sporazumu. Potem ko sta se številnim dolgotrajnim vprašanjem v letih 2017 in 2018 pridružili po ena nova ovira, je zdaj za Egipt evidentiranih skupno osem ovir in zdi se, da to potrjuje težnje k novim protekcionističnim ukrepom, ki so bile v regiji Južnega Sredozemlja opažene v lanskem poročilu. Ker se je strategija EU za dostop na trg znašla pred to novo zahtevno težnjo, je v letu 2018 prispevala tudi k odpravi ene ovire v *avtomobilskem sektorju* ter dveh ovir v *sektorju tekstila in usnja*. Izvoz EU, na katerega je vplivala odprava teh ovir, je vreden do 1,2 milijarde EUR.

Kar zadeva *avtomobilski sektor*, je Egipt po dialogu in izmenjavi na visoki ravni popolnoma odpravil dajatve na avtomobile s poreklom iz EU in tako dosegel skladnost z načrtom odprave tarif, dogovorjenim v pridružitvenem sporazumu. To bi lahko pozitivno vplivalo na izvoz EU v obsegu 1,1 milijarde EUR.

Hkrati se je *sektor tekstila in usnja* spopadal z nesorazmerno omejitvijo trgovine s tekstilnimi izdelki zaradi zahtev za obvezno označevanje, ki je za proizvajalce pomenila zamuden in drag postopek, če upoštevamo, da ga je bilo treba izvajati ročno. Oblika označevanja in vrsta informacij, zahtevanih na oznakah, sta bili po dvostranskih pogovorih z EU nazadnje omiljeni.

Nazadnje je bilo leta 2018 dokončno rešeno dolgotrajno vprašanje v *sektorju tekstila in usnja*, povezano z ravnanjem egiptovskih carinskih organov z mešanimi računi, ki so vsebovali preferencialno in nepreferencialno blago, potem ko je EU egiptovske organe večkrat znova opozorila nanj.

5. Japonska

Trgovinski odnosi med EU in Japonsko temeljijo na sporazumu o gospodarskem partnerstvu, ki je začel veljati 1. februarja 2019. Vzporedno je bila uspešno odpravljena ovira v *sektorju vin in žganih pijač*.

Leta 2018 je japonsko ministrstvo za zdravje, delo in blaginjo obravnavalo možnost umika nekaterih dodatkov za hrano in pijačo s seznama dovoljenih dodatkov na Japonskem. Umik s seznama bi imel za številna podjetja v *sektorju vin in žganih pijač* EU negativen učinek . Komisija je aprila 2018 pisala pristojnim organom na Japonskem in predložila pripombe glede seznama dodatkov, predvidenih za umik s seznama septembra 2018. Japonska je sprejela predložene pripombe in tako nobeden od dodatkov, ki jih po ugotovitvah uporabljajo proizvajalci iz EU, ne bo umaknjen s seznama. To bi lahko olajšalo izvoz EU v obsegu 1,1 milijarde EUR.

6. Indija

Kot je opisano v oddelku II, so se protekcionistične težnje v Indiji v letu 2018 nadaljevale. Kljub temu težavnemu okolju so bili s strategijo dostopa na trg doseženi nekateri pozitivni rezultati. Delno sta bili odpravljeni ena ovira v *sektorju IKT* in ena v *sektorju tekstila in usnja*, ki predstavljata 6 % vsega izvoza EU, na katerega so v letu 2018 vplivali odpravljeni ukrepi (457 milijonov EUR).

Indijski organi so ob uvozu usnjenih izdelkov zahtevali obvezne veterinarske certifikate. Posledično so za uvoz končnih proizvodov, ki nimajo več lastnosti surovih proizvodov živalskega izvora, še naprej veljale sanitarne zahteve. Vendar bi morale po mednarodnih standardih *Svetovne organizacije za zdravje živali* (OIE) in sporazuma STO o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih take zahteve veljati samo za surove proizvode živalskega izvora ali pa bi jih morala Indija znanstveno utemeljiti. Zaradi prizadevanj EU, ki je ustrezne organe v Indiji opozarjala na to težavo, je bila ta ovira odpravljena za izbrane končne proizvode, potem ko je Indija sprejela novo uradno obvestilo. Kljub temu delnemu uspehu bo EU nadaljevala prizadevanja za dokončno rešitev zadeve.

Kar zadeva sektor IKT, ostaja Indija zahteven partner zaradi različnih omejitev, ki podjetja EU ovirajo pri dostopu na trg, kot so nenehno zviševanje dajatev (kot je navedeno v Poglavju II), obvezno preskušanje in licenciranje[30] ter zahteve za obvezno registracijo in označevanje. Vendar je bila ena ovira v zvezi z rabljeno telekomunikacijsko opremo delno odpravljena, potem ko je Indija bistveno omilila normative za izvoženo blago, ki ga je treba uvoziti nazaj zaradi popravila. Skladno z uradnim obvestilom osrednjega odbora za posredne davke in carine (CBIC) je to blago mogoče uvoziti brez dajatev, če bo po popravilu ponovno izvoženo. Izvožene elektronske izdelke je zdaj mogoče uvoziti nazaj za popravilo v sedmih letih od izvoza (prej v treh letih), vendar jih je treba izvoziti nazaj v enem letu od uvoza (prej v šestih mesecih). Če bi se gospodarski subjekti iz EU kljub tem pozitivnim korakom še naprej spopadali s težavami, je Komisija pripravljena Indijo še naprej opozarjati na to vprašanje.

7. Južna Koreja

Odnosi med EU in Južno Korejo temeljijo na sporazumu o prosti trgovini med EU in Južno Korejo, ki se začasno uporablja od julija 2011, uradno pa je bil ratificiran decembra 2015. Medtem ko v Južni Koreji ostaja 17 ovir, je bila ena uspešno odpravljena v *avtomobilskem sektorju*, ena pa delno odpravljena v *sektorju letalskih delov*.

Kar zadeva *avtomobilski sektor*, je Južna Koreja zahtevala, da mora biti oddaljenost od tal pri nenatovorjenem vozilu večja od 12 cm. Ker EU ni imela enakovrednega predpisa, saj se je štel za zastarelo varnostno merilo, so s tem za določene kategorije vozil (športna vozila) nastale težave pri vstopu na trg. Po posredovanju delegacije EU je Južna Koreja pozitivno upoštevala spremembo ukrepa, da bi se odražale zahteve EU. Zato je bila oddaljenost od tal spremenjena z 12 na 10 cm, nekatera športna vozila pa je zdaj mogoče tržiti v Južni Koreji brez potrebe po tovrstnih dragih prilagoditvah. EU bo še naprej izkoriščala vse poti za odpravo preostalih ovir v avtomobilskem sektorju v Južni Koreji, kot so certificiranje avtomobilskih delov, vlačilcev ter obremenjujoči carinski in upravni postopki.

Ker v sporazumu o prosti trgovini ni nobene določbe, na podlagi katere bi bilo popravljeno blago ob ponovnem vstopu v Južno Korejo po popravilu v EU izvzeto iz carinskih dajatev, bi za nekatero blago, kot so *letalski deli*, po popravilu v EU ob ponovnem vstopu v Južno Korejo lahko

[30] Uporaba tega ukrepa za telekomunikacijsko opremo je bila dodatno podaljšana do 1. avgusta 2019.

veljale carinske dajatve (3–8 %). Leta 2016 je po pogostih posredovanjih Komisije Južna Koreja podaljšala oprostitve dajatev za te proizvode do konca leta 2018, torej naj bi zdaj potekle. Po različnih posredovanjih delegacije EU in razpravah v Odboru za trgovino z blagom ter Odboru za carine iz sporazuma o prosti trgovini EU-Južna Koreja v letu 2018 je nacionalna skupščina zdaj ponovno podaljšala oprostitev za popravljene letalske dele za tri leta do 31. decembra 2021. Kljub tej dobrodošli začasni rešitvi si bo EU še naprej prizadevala poiskati dolgoročno rešitev tega vprašanja.

D. UČINEK ODPRAVLJENIH OVIR

V prejšnjih poglavjih tega poročila smo analizirali trgovinske tokove, povezane z ovirami, odpravljenimi leta 2018. Ta metodologija temelji na dvostranskih podatkih o izvozu EU za zadevne tarifne oznake harmoniziranega sistema, z njo pa je količinsko opredeljena trgovina, ki poteka kljub oviri.

Poleg tega od lani to poročilo vključuje izpopolnjeno analizo na podlagi ekonometričnega modela, s katerim je mogoče oceniti, koliko so se trgovinski tokovi s partnerskimi državami, ki so uvedle oviro, spremenili po njeni odpravi. V ta namen smo za številčno opredelitev učinka odprave ovir na izvoz EU uporabili regresijsko analizo[31].

Rezultat te ekonometrične analize morda ne prikazuje celovitega učinka strategije dostopa na trg, ker smo se posvetili zgolj popolnoma odpravljenim oviram in ker analiza ne zajema kompleksnejših horizontalnih ovir, ki na primer vplivajo na naložbe ali pravice intelektualne lastnine. Analizirali smo učinke tega zmanjšanega nabora ovir, odpravljenih med letoma 2014 in 2017[32].

Rezultati kažejo, da so z odpravo tega podsklopa ovir nastale oprijemljive koristi za izvoznike EU. Po ocenah naj bi se po odpravi ovir trgovina v povprečju povečala za približno 57 %. Z vidika vrednosti to pomeni, da so naša podjetja zaradi odprave teh ovir v letu 2018 ustvarila za 6,1 milijarde EUR dodatnega izvoza. To ustreza koristim številnih naših trgovinskih sporazumov. Ta učinek je na primer večji kot skupni učinek naših sporazumov s Kolumbijo in Perujem.

Na podlagi analize, ki smo jo opravili lani z enako metodologijo, je vrednost znašala 4,8 milijarde EUR.

[31] Sprejeli smo metodologijo „razlike v razliki“ in analizirali samo učinek na trgovinske tokove med EU in državami, ki so uvedle ovire za določene obravnavane izdelke.

[32] Analiza ne zajema števila ovir, odpravljenih v letu 2018, saj za to, da bi ugotovili učinek na trgovino, potrebujemo podatke za vsaj eno polno leto po odpravi ovir.

IV. SKLEP

V tem poročilu je predstavljen pregled trgovinskih ovir in ovir za naložbe, ki neposredno vplivajo na podjetja iz EU, kot so bile evidentirane in odpravljene v okviru okrepljenega partnerstva EU za dostop na trg med Komisijo, državami članicami in evropskimi podjetji.

Leta 2018 je bilo Komisiji sporočenih 45 novih ovir, s čimer se je skupno število ukrepov, ki omejujejo trgovino, povečalo na rekordnih 425. Kitajska je prvič postala država z največjim skupnim številom ovir (37) za naša podjetja, sledijo ji Rusija (34), Indija (25), Indonezija (25) in Združene države (23).

Kar zadeva 45 novih ovir, sporočenih v letu 2018, se najviše uvrščajo Kitajska, Združene države, Indija in Alžirija, tako glede števila novih ovir, zabeleženih v letu 2018 (18), kot tudi glede obsega njihovega morebitnega učinka na trgovinske tokove (41,8 milijarde EUR), kar je 81 % skupne vrednosti. Z vidika regij sta največ novih ukrepov, ki omejujejo trgovino, v letu 2018 uvedli regiji Azije in Južnega Sredozemlja, in sicer sta uvedli 26 novih ovir, kar potrjuje negativen trend iz leta 2017.

Večina sektorskih ukrepov je usmerjenih v vina in žgane pijače, kmetijstvo in ribištvo, kozmetične izdelke in avtomobilsko industrijo. Kar zadeva njihov morebitni učinek, so izstopale ovire v industrijskih sektorjih, kot so IKT, plemenite kovine ter železo, jeklo in neželezne kovine, ki skupaj predstavljajo 73 % izvoza, na katerega so vplivale ovire, ta pa je skupaj znašal 51,4 milijarde EUR (več kot dvakrat več kot lani: 23,1 milijarde EUR).

To potrjuje, da protekcionizem narašča in da trgovinske ovire vse bolj vplivajo na zainteresirane strani iz EU. Zato si je EU izvrševanje in izvajanje svoje trgovinske politike zastavila kot glavno prednostno nalogo. Dejansko je Komisija strategijo dostopa na trg okrepila tako, da je okrepila usklajevanje med institucijami EU in zainteresiranimi stranmi ter izboljšala prednostno razvrščanje ovir ter komuniciranje in ozaveščanje (npr. prek pobude Market Access Days). EU še naprej v celoti izkorišča, hkrati pa tudi razširja svoj širok nabor orodij za učinkovito odpravo trgovinskih ovir, ki segajo od večstranskih in dvostranskih ukrepov za reševanje sporov do ambiciozne agende za trgovinska pogajanja, izvajanja prostotrgovinskih sporazumov, diplomatskih demarš ter uvedbe vseobsegajoče pobude evropske gospodarske diplomacije.

V letu 2015 je bilo obravnavanih 23 ovir, v letu 2016 je bilo odpravljenih 20 ovir, v letu 2017 je bilo uspešno rešeno rekordno število, tj. 45 ovir, dodatnih 35 ovir pa je bilo odpravljenih v letu 2018, s čimer skupno število odpravljenih ovir v okviru mandata sedanje Komisije znaša 123. Ta trdna bilanca izvrševanja kaže odločni odziv EU na bolj transakcijsko usmerjeno svetovno trgovinsko okolje.

V letu 2018 je 35 odpravljenih ovir zlasti pomagalo osmim različnim sektorjem gospodarske dejavnosti, med drugim kmetijstvu in ribištvu, avtomobilski industriji, tekstilu in usnju, vinom in žganim pijačam, kozmetičnim izdelkom, mineralnim proizvodom, letalskim delom in IKT. Z vidika zadevne trgovine je 17 % morebitnih koristi povezanih s kmetijstvom in ribištvom ter 83 % z industrijskimi sektorji, pri čemer so največ koristi imeli avtomobilski sektor (32 %), vina in žgane pijače (17 %) ter kozmetični izdelki (16 %). Skupaj bi lahko naše partnerstvo za dostop na trg pozitivno vplivalo na izvoz EU-28 v obsegu 7,8 milijarde EUR.

Od lani ta poročila vsebujejo izpopolnjeno regresijsko analizo, s katero se številčno natančneje opredeljuje resnični učinek odprave ovir na izvoz EU. Zaradi odprave ovir v obdobju 2014–2017 so naša podjetja v letu 2018 po ocenah ustvarila dodaten izvoz v vrednosti vsaj 6,1 milijarde EUR. To ustreza številnim našim trgovinskim sporazumom. Na podlagi analize, ki smo jo opravili lani z enako metodologijo, je vrednost znašala 4,8 milijarde EUR.

S tem je poudarjeno, da so se z naraščanjem protekcionizma v tujini hkrati povečevala naša prizadevanja za odpravo ovir. Izvajanje in izvrševanje sta bolj kot kdaj koli prej pomembna za zagotavljanje rasti, delovnih mest in konkurenčnosti v korist naših podjetij in državljanov.

Komisija v najtesnejšem sodelovanju z državami članicami in zainteresiranimi stranmi ostaja v celoti zavezana nadaljnji krepitvi našega partnerstva za dostop na trg, da bi se učinkovito odpravile ovire in okrepile priložnosti za gospodarske subjekte iz EU, ki delujejo po vsem svetu.